

SLOVENSKI ČEBELAR

1941

116
143
259

XLIV 2

Vsebina:

Odbira plemenjakov za plemensko vzrejo . . .	17	Bilane družstvene čebelarne za leto 1940 . . .	27
Kako bomo spomladi okrepili družine . . .	18	Opazovalne postaje . . .	28
Letno poročilo opazovalnih postaj za 1939 do 1940 . . .	20	Križi in težave mladega čebelarskega para . . .	29
Je li mogoče izboljšati čebelno pašo? . . .	22	Društvene vesti . . .	31
Iz zgodovine sporov med prevaževalci čebel na pašo in čebelarji v 18. in 19. stoletju . . .	23	Predsedniku Haučku v spomin! . . .	31
Čtivo za začetnike . . .	25	Naše podružnice . . .	32
		Drobir . . .	33

Mali oglasi

Satošek Slavko iz Črnomlja 8, proda 10 popolnoma novih A. 2. panjev na 9 satov. Panji so točno izdelani, cinkani, okence na prečno zaporo z vijaki, begalnice in verande. Narejeni so iz izbranega lesa. Cena po dogovoru.

Križanič Franc, Velka p. Marija Snežna, proda za polovično ceno skoro novo čevljarsko „holmašino“ števil. 1, vredno 6.500 din. Zamenja tudi za prazne, dobro ohranjene A. 2. panje.

Prodajam 7 novih A. 2. panjev z verando, solidno izdelanih; cena po dogovoru. Svava Ivo, Središče ob Dravi.

Kupin 20 nenaseljenih A. 2. panjev (tudi brez satov) na 11 satov, četudi stare, vendar točno izdelane. Zamenjam tudi za vino (ljutomercana) po dogovoru. Ciril Šoštarič, Libanija, p. Ivanj-kovci.

Prodajam 15 nenaseljenih A. 2. panjev; cena po dogovoru. Križaj Jakob, Ljubljana VII, Vod-nikova ul. 54.

Strokovni listi imajo trajno vrednost, zato jih dajte sedaj vezat. Nabavite si novih strokovnih knjig iz kmetijstva, vse po nizki ceni in tudi v zameno za čebele ali za vosek. Naslov pri upravi ŠC v Ljubljani.

Sejni zapisniki

37. seja ožjega odbora 20. decembra 1940. V žalni seji se je spominjal predsednik blagopo-kojnega voditelja slovenskega naroda, dr. An-tona Korošca. Omenil je velike zasluge, ki si jih je pridobil pokojnik za slovenski narod in Jugoslavijo. Vsi odborniki so z enominutnim molkom in trikratnim „Slava“ počastili spomin velikega pokojnika.

V nadaljnji seji je sklenil odbor povišati za-varovalnino za poslopje in inventar Čebelarne. V spomin blagopokojnega voditelja dr. Korošca je nakazalo društvo odbora za zimsko pomoč v Ljubljani in Mariboru po 300 din. Odbor je razpravljaj tudi o nakupu semenske ajde in o čebelarskih filmih.

1. seja ožjega odbora 3. januarja 1941. Od-bor je vzel na znanje poročilo vodje plemenitne postaje v Kamniški Bistrici, g. Malšiča in od-obril predloženi strošek. Sladkor za krmljenje čebel bo zaradi povišanih davčnin najbrž za 1 din dražji. Čebelarna bo sprejemala voščine za kuhinjo do 15. februarja t. l. Tudi letos bodo čebelarski tabori in sicer na Gorenjskem in

Štajerskem. Društvo se je obrnilo na bansko upravo s prošnjo za brezobrestno posojilo 500.000 din. Za ta denar bi kupili nekaj vago-nov sladkorja, ki ga bodo čebelarji tudi spo-mladi rabili. Obrnili smo se tudi na predse-dnika dr. Kulovca in ministra dr. Kreka ter ju prosili, naj posredujeja v finančnem minist-rstvu v Beogradu glede naših že jeseni vloženih prošenj, in sicer:

1. glede prošnje za novo denaturacijsko sred-stvo;

2. glede prošnje za izjemno povišanje brez-trošarinskega sladkorja na 10 kg na panj. Pro-sili smo ju tudi, naj nam Prizad čimprej na-kaže obljubljeno podporo.

2. seja ožjega odbora 17. januarja 1941. Od-bor je razpravljaj o parceli na Barju in o rasti-linah, s katerimi naj bi jo letos zasadili. Ne-člani bodo plačevali sladkor zaradi kritja režijs-kih stroškov 50 par dražje pri kg. Letos bo tabor v Bohinju in na Štajerskem; kraj se ni določil. Vodja čebelarne je podal poročilo o ra-čunskem zaključku DČ za l. 1940.

Iz Veržaja. Pri nas se posebno dobro ob-neso vrba rakita; raste bolj po moč-virnatih mestih in napravi dosti več mačic kot vrba iva, cvete pa ravno takrat. Čebele imajo na njej dosti več paše kot na ivi.

Tudi vrba zlatolistka z rdečim lubjem je jako dobra, cvete rada, a ne ta-ko kakor rakita, a čebele imajo na njej boljše pašo.

Prav rad preskrbim sadike teh vrb, če bi jih kdo hotel. Cena bo nizka.

Franc Šonaja,

Veržej 45, Slov. Krajina.

Prip. ured. Rakita ima latinsko ime salix incana, za zlatolistko pa imena nismo mogli dognati. G. dopisnika prosimo, da nam pošlje spomladi decimeter dolgo šibico, pa bomo po-tem ime v ŠC objavili.

Glasilo Slovenskega čebelarskega društva v Ljubljani

Izhaja mesečno.

Številka 2

V Ljubljani 1. februarja 1941

Letnik XLIV

Odbira plemenjakov za plemensko vzrejo

Joža Okorn, Škofja Loka.

Zanimanje za plemensko vzrejo je pri nas v zadnjih letih zelo veliko, kar dokazuje, da so se napredni čebelarji končno vendarle začeli zavedati važnosti in gospodarskega pomena vzreje čistokrvnih matic. Razveseljivo je, da se za to vprašanje najbolj zanimajo preprosti kmečki čebelarji, ki se pri tem ne ustrašijo ne truda, ne žrtv in ki se — kar je glavno — zavedajo, da to delo ni tako preprosto, kakor kaže videz.

Kdor ni vztrajen, naj se tega opravi la ne loti, ker bo v doglednem času, mogoče že prav blizu cilja obupal in vrgel puško v koruzo.

Smotrna plemenska vzreja nudi vzrejevalcu, ki ima že preizkušen rod čiste pasme na razpolago, mnogo užitka v idealnem in gospodarskem pogledu. Donosnost družin je precej izenačena. Ni več tistih velikih razlik v razvoju, donosu in lastnostih družin, kot je to običajno v čebelarskih obratih, ki se za vzrejo ne zanimajo. Družine so odpornejše proti vremenskim neprilikam in boleznim. Torej samo pozitivne strani. Čebelar, ki ima take čebelne družine, je vedno zadovoljen, tudi v slabi letini, ker tudi v tem primeru odreže bolje kot drugi.

Največja težava je priti do že preizkušenih rodov čiste pasme. Bog je rekel Adamu, ko ga je izgnal iz raja: „Obdeloval boš zemljo, ki ti bo trnje in osat rodila. V potu svojega obraza boš jedel svoj kruh!“ To velja tudi za čebelarja vzrejevalca. Če ni vedno na straži, se mu lahko dragulj, ki ga že ima v roki, po njegovi krivdi spremeni v ničvreden kamen. Dokazov za to imamo več. Če nekoliko pobliže pogledamo,

kako se je pri nas hotelo priti do čistih rodov, vidimo, da je bil postopek (pravilno pogreška), povsod enak. Čebelar si je omislil — dostikrat za drag denar — navidez prvorazredno družino odličnih lastnosti, ki je bila po zunanjih znakih čiste pasme. Od te je vzrejal matic. Potomstvo teh matic, čebele, trotje in matic, je bilo deloma čisto, deloma pomešano (bastardirano). Kakor hitro je to opazil, je razočaran iskal zopet novo družino čiste kranjske pasme, pa je pri njenem potomstvu doživel isto kot pri prejšnji. Konec koncev se je tega Sisifovega dela naveličal in je vzrejo opustil.

Pogoj za uspešno plemensko vzrejo je strokovna usposobljenost in znanje. Poznati moramo nauk o dednosti ter postopek, kako iz križane družine lahko zopet dobimo čisto vejo. Vse to moramo upoštevati že takoj pri odbiri plemenjakov za vzrejo in sicer ne le pri rodu, ki naj nam daje samce za prašenje (trotarje), marveč tudi pri rodu, od katerega bomo jemali jajčeca odnosno zalego za vzrejo matic.

Plemenska vzreja matic, zlasti praha matic na izoliranih prašilnih postajah, je precej draga in vzame mnogo časa. Zato je važno in neobhodno potrebno, da je rod, ki nam bo služil za trotarje, kakor tudi rod, iz katerega bomo jemali vzrejni material za matic, čist, kolikor je to sploh mogoče. Zato v te namene ne bomo jemali družin, ki o njih ne vemo, kakšni so bili njihovi predniki. Za plemensko vzrejo pridejo v prvi vrsti v poštev družine, o katerih zanesljivo vemo, da so že skozi več pokolenj čistokrvne in sicer kar se tiče matic, ozir. čebel in trotov. Zanesljiva ocena pa je mogoča le, če je določen „standard“, to je kakšni morajo biti zunanji znaki (barva, velikost, dlačice, ustroj kril, dolgost rička

i. dr.) čebele, matice in trota čiste kranjske pasme. Glede tega se za sedaj, dokler ne dobimo lastnega znanstvenega čebelarskega zavoda, lahko opiramo zgolj na praktična opazovanja in izkušnje ter ugotovitve inozemskih znanstvenikov, predvsem ugotovitev dr. Goetzeja.

Na anketi za določitev smernic za vzrejo čiste kranjske čebele, ki jo je sklicala banska uprava na dan 23. februarja 1939, je bilo sklenjeno sledeče:

1. Gojiti je le čisto čebelo pepelnatosive barve, brez rumenih obročkov na zadku, ali sledov istih.

2. Prvenstveno je paziti na to, da je matica kostanjevorjave barve; vendar so tudi matice druge barve (odtenkov), ki bo predpisana s skalo, dopustne, če je njih zarod čiste pasme.

3. Trot naj bo čim temnejše barve in čim večji. Natančno je proučevati potomstvo trotov.

Najteže je pri nas napraviti rodovnik. Največkrat je to sploh nemogoče, ker naši vzrejevalci doslej rodovnikov sploh niso natančno vodili, in so se matice večinoma prašile doma s poljubnimi troti, ne pa, kakor je to neobhodno potrebno, na izolirani prašilni postaji s troti določenega rodu, ki odgovarjajo določenemu standardu.

Za uspešno vzrejo moramo imeti na razpolago zanesljive podatke najmanj za tri pokolenja nazaj. Čim daljša je vrsta podatkov o prednikih, tem zanesljivejša je v vsakem pogledu uspešna vzreja potomstva. Da bomo imeli točne podatke o prednikih za vzrejo izbranih rodov, bodo vsi čebelarji v naših rejskih središčih pod nadzorom in vodstvom rejskih izvedencev vodili rejske knjige o vsakem plemenjaku in njegovem potomstvu, in sicer glede zunanjih znakov matice, čebel in trotov, njihovem izvoru in razvoju, odpornosti, zmogljivosti, krotkosti, rodovitnosti itd., ter rodu iz katerega izhaja matica in trot, ki jo je oprašil.

Šele ko bomo imeli zanesljive večletne podatke o čistosti za vzrejo izbranih rodov in njih gospodarski vrednosti, bo vzreja čiste kranjske čebele lahko zavzela širši obseg in se razširila iz območja rejskih središč po vsej domovini.

Odbiro plemenjakov za plemensko vzrejo bodo najprej izvedli rejski izvedenci, in sicer popolnoma samostojno po določenih smernicah, brez vpliva vzrejevalca in drugih činiteljev. Pripomočke za izvedbo

tega dela in smernice, po katerih naj se to izvrši, bo dala banska uprava. Poleg preiskave vzrejnega materiala bo rejski izvedenec na podlagi zapiskov v rejski knjigi sestavil rodovnik in izvršil oceno plemenjaka.

Če bo ta ocena ustrezala pogojem, bo izvedenec poslal od plemenjaka nekaj čebel in trotov z vsemi potrebnimi podatki vred določenemu znanstvenemu zavodu v končno preiskavo.

Ako bo izid preiskave zadovoljiv, bo lastnik rodu dobil potrdilo, da je njegov rod sposoben za plemensko vzrejo, v nasprotnem primeru pa potrdilo ne bo izdano.

Iz navedenega je razvidno, da odbira plemenjakov za plemensko vzrejo ni enostavna. Ureditve tega vprašanja je pri nas šele v povojih. Pripomočke za preiskavo materiala imamo že na razpolago, nadaljevati bo pa treba z izobrazbo rejskih izvedencev. Glede tega nas čaka še mnogo dela, vendar uspehi ne bodo izostali, če bomo imeli dovolj potrpljenja in dobre volje.

Kako bomo spomladi okrepiли družine?

Rojec Vlado — Litija.

„Sv. Ambrož je postal betežen in čemerren. Kar noče pa noče nas pogledati z lepim očesom. Včasih je bilo vendarle drugače. Če so čebele katero leto manj nabrale, so navadno že naslednje leto izravnale primanjkljaj. Sedaj pa si sledi uima za uimo. Vsako jesen tlačiš sladkor v panj, iz njega pa ne dobiš niti toliko medu, da bi ga brez skrbi namazal na kruh. Niti za domačo potrebo ga ne pridelaš, kaj še, da bi ga prodajal. Krona vseh slabih letin pa je bila lanska. Ako pojde tako naprej, se resno bojim, da me bo minilo veselje do teh preklemskih muh.“

Tako približno mi je tožil zadnjič na občnem zboru naše podružnice neki očanec, star pionir iz čebelarske družine. Potolažil sem ga, kakor sem vedel in znal, a kaj posebno bodrilnega mu nisem mogel povedati v zagovor čebel. Je pač tako! Preživljamo leta preizkušnje. In kdor se ne bo ob vseh katastrofah zadnjega desetletja izneveril našim vrstam, bo postal čebelar, kakršnega si želimo: utrjen in neomahljiv, z ljubeznijo vdan svojemu poslu, vedno pripravljen na žrtve v prid oboževankam, ki jih je sprejel v svoje varstvo.

Lanska letina je bila v resnici porazna, toda prave posledice tega poraza se bodo

pokazale šele spomladi. Družine, ki so šle ze itak maloštevilne v zimo, bodo ob koncu zime zdecimirane in v takem stanju, da se bo marsikdo praskal za ušesi in spraševal, ali se mu jih izplača še nadalje negovati. Zato mislim, da ne bo odveč, če objavim nekaj navodil, kako bomo z družinami ravnali v bližajoči se pomladi, da jih spravimo zopet na zadovoljivo višino.

Družina mora obsedati ob prvem pregledu, ki pade nekako v sredo februarja, najmanj 5 satov. Če jih ne obseda, potem se je treba zanjo še prav posebej zavzeti in jo nadzorovati vse do maja. Spočetka je treba predvsem paziti, da ima zadosti hrane, kajti v revnih družinah medene zaloge vidno ginejo in nikdar ni mogoče naprej določiti, kdaj bo ta potrošnja hrane prenehala. Kasneje, ko je zaleganje v polnem razmahu, jo lahko okrepimo z zaleženimi sati iz panjev, o katerih smo si svesti, da jim odvzemanje zalege ne bo škodovalo. Nekateri priporočajo izenačevanje celo na splošno, jaz pa se nisem mogel nikdar preveč navdušiti zanj. Letos bi bilo docela neumestno. S tem bi pokvarili še tisto, kar se je otelo iz zime kolikor toliko zmožno življenja. Poseči bo treba pač po radikalnejšem sredstvu. In to bi bilo: združevanje šibkih družin v nove celote. Vem, da marsikomu ta predlog ne bo po volji. Za združevanje se je vedno težko odločiti. Vsakega čebelarja boli srce, kadar mora izprazniti kak panj, toda dostikrat je bolje, da ne prisluškujemo svojemu srcu, temveč napravimo brez odlašanja to, kar nam veleva zdrav razum. Imejmo pred očmi, da v dobri paši ne odloča število družin, temveč njih kakovost, njih moč in delazmožnost. Slabiči se tedaj prerijejo kvečjemu do tega, da jih lahko brez skrbi prepustimo samim sebi, izkoristiti pa paše ne morejo tako, da bi imeli tudi mi kaj od njih.

Združevanje bo torej prvi korak, s katerim bomo stopili v novo čebelarsko leto. Kdor je združeval jeseni, si je za pomlad to delo prihranil. Marsikdo morda tudi ne. Vse je odvisno od tega, kako je zazimil družine, ali jih je oskrbel z zadostnim živčjem, ali jih je dovolj toplo zapažil, ali jih je obvaroval pred močnjami med zimskim počitkom. — In nadalje? Ali je z združevanjem že vse opravljeno? Pri čebelarjih, ki imajo reso v bližini, bi skoraj rekel, da bi bili drugi ukrepi za okrepitev družin nepotrebni. Kajpada s pridržkom, če bo pomlad ugodna in vreme ne bo kazilo bere. V nasprotnem primeru pa ne bodo prav nič na boljšem kakor ostali čebelarji, ki jim na-

rava ni naklonila zgodnje pomladne paše. In tako bodo morali prvi kot drugi še kaj ukreniti, da pospešijo razvoj svojih plemenjakov.

Sredstvo, s katerim podnetimo matico k intenzivnejšemu zaleganju, vsi poznate. To je špekulativno pitanje. Pod noč pokladamo čebelam dnevno ali v kratkih časovnih presledkih razredčen med v majhnih obrokih, s čimer vzbujamo pri čebelah dojem medenja in jih tako prevaramo, da pripravijo matici čim večje ploskve celic za odložitev jajčec. Toda s čim bomo letos pitali špekulativno, ko pa lani ni bilo medu? Sladkorna raztopina sama namreč po zatrdilu strokovnjakov nima istega učinka. Dognano pa je, da je sladkor polnovredno nadomestilo za med, če imajo čebele obenem mnogo obnožine na razpolago, kar je spomladi običajno. Kakega drugega nadomestila za sladkor pa za sedaj ne poznamo. Poleg tega je špekulativno pitanje vedno nekoliko tvegana zadeva. Z njim lahko družinam celo več škodujemo kakor koristimo. Zakaj?

Z množeco se zalego raste v družini potreba pa obnožini. Če je ni v panju, jo je treba dobaviti od zunaj, in sicer za vsako ceno. Čebele so v svoji materinski ljubezni naravnost nepreračunljive in bi tvegale vse, da rešijo zalego pogina. Če nastopi tedaj daljša doba hladnega in deževnega vremena, kar se spomladi kaj rado zgodi, izletavajo kljub temu, vračajo pa se le redke izmed njih. Porajajoče se mladice ne morejo kriti izgub, ki so nastale med odraslimi čebelami, razvoj družine je v zastoju, morda celo na potu navzdol. S svojim špekuliranjem smo dosegli baš nasprotno, kar smo hoteli. Lahko bi rekli, da smo se zašpekulirali. Čim bolj zgodaj začnemo špekulativno pitati, tem večji nevarnosti izpostavljamo družine. Prekasni pa zopet ne smemo biti, kajti ob glavni paši morajo biti mladice ne samo poležene, marveč tudi sposobne za bero. To sposobnost dosežejo šele konec tretjega tedna svojega življenja. Ker traja doba preobrazbe od jajčeca do popolne žuželke nadaljnje tri tedne, je treba pričeti s špekulativnim pitanjem približno 6 tednov pred časom, ko odpre narava vsa svoja medena vrela in se zveča dotok medčine v panju na oni presežek, ki ga more čebelar izkoristiti zase. Toda zdi se mi, da sem šel že nekoliko predaleč. Letos bo mogel le malokdo špekulativno pitati, pa so taka in enaka opozorila skoraj odveč.

Nehote se sedaj vriva vprašanje, ali bi bilo mogoče proceduro špekulativnega pi-

tanja tako preurediti, da bi se čebelar izognil medenemu tributu, ki ga terja od nje-ga in dokaj nemilostno pritiska na njegov žep. Preden odgovorimo na vprašanje, si še enkrat pokličimo v spomin, kakšno razpo-loženje prav za prav ustvarja v družini pi-tanje, pa naj bo že bodrilno ali zasilno.

Razredčen med, ki ga pokladamo čebel-am, ne spravljajo odjemalke vsega nepo-sredno v celice, temveč ga deloma oddaja-jo mladim, ki ga v svojih želodčkih po-novno predelajo, deloma porabijo zase, de-loma pa pokrmijo žerkam. Le preostanek odlože v celice, a ga kasneje še večkrat prelože, s čimer dosežejo, da se zgosti in postane primeren za konserviranje. Med je v nekakem obtoku kakor kri v človeškem

telesu in dražee vpliva na celoten organi-zem, ki ga predstavlja čebelja družina z vsemi svojimi člani. Ravno zavoljo tega ne-navadnega obtoka medu, zaužijejo mladice več obnožine kakor druge krati, to pa po-speši pri njih nabreklost goltnih žlez, kar je po dosedanjih znanstvenih ugotovitvah gonilna sila pri zaleganju. Pojav je dokaj podoben onemu, ki ga izziva naravni do-nos medčine. V vsakem primeru gre torej za obtok medu. V tak obtok pa lahko spra-vimo tudi med, ki ga ima družina že nabra-nega in shranjenega v satih za čase po-manjkanja in usahlosti medenih virov. Ka-ko to napravimo, vam hočem pojasniti v sledečem delu svojega članka.

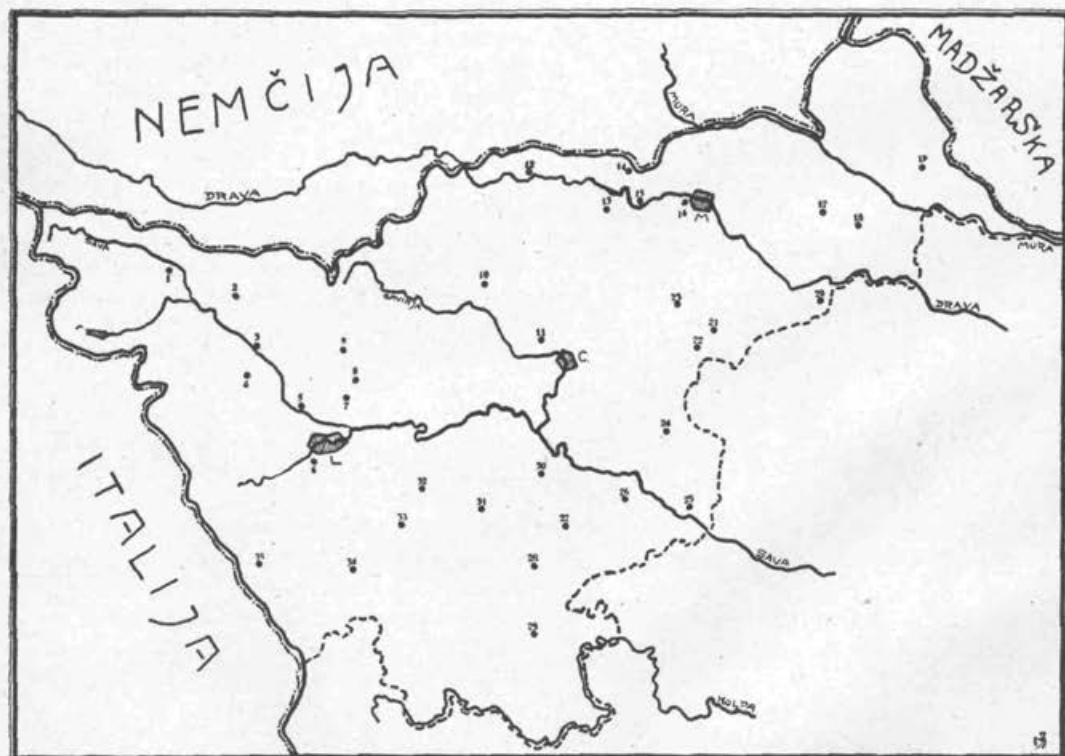
(Dalje prih.)

Letno poročilo opa- zovalnih postaj za 1939 – 1940

Naša poročevalska služba je prav lepo razpredena po vsej Sloveniji, obsega vse njene važnejše pašne predele in nam zato precej jasno prikazuje naše resnične paš-ne prilike. Proti koncu poslovnega leta je delovalo v našem področju 35 opazovalnih

postaj. Njihovo lego nam prikazuje objav-ljeni zemljevid, njihovo nadmorsko višino in poročevalce pa nam pojasnjuje spodnja razpredelnica. (Tabela št. 1.)

Skozi vse leto je redno delovalo le 26 po-staj, pri ostalih pa je bilo poročanje del-no prekinjeno iz raznih razlogov. V Dobu je opazovani panj izgubil vse čebele nabi-ranke ob priliki nočnega požara, ki je uni-čil veliko šupo tik pred čebelnjakom. Na Muti je bila tehtnica v popravilu v lanskih

Lega opazovalnih postaj.

Tok št.	Kraj	Nad-morska višina	Poročevalec in poklic
1	Blejska Dobrava	577	Svetina Ivan, tov. delavec
2	Breg - Križe	483	Golmajer Janez, obrtnik
3	Kranj	385	Roos Albert, davč nadupr
4	Vizmaše-Škofja Loka	361	Žontar Ivan, žel. usl.
5	Tacén	314	Snoj Ivan, žel. usl.
6	Barje	289	Grčar Tit, šol. uprav.
7	Dob	305	Mayer Julij, šol. uprav.
8	Rova	350	Golmajer Franc, župnik
9	Mekinje	415	Malešič Janko, šol. uprav.
10	Skorno-Novi kloster	450	Močnik Franc, urad. v p.
11	Spod. Ložnica	252	Pikl Andrej, čeb. mojster
12	Muta	387	Flies Engelbert, pos.
13	Sv. Lovrenc-Pohorje	442	Jäger Herbert, trgov.
14	Sv. Duh na Ostrem vrhu	536	Gradišnik Jakob, pos.
15	Selnica ob Dravi	324	Požanko Štefan, pos.
16	Studenci	265	Močnik Peter, šol. nadzornik
17	Mala Nedelja	279	Pohanec Franc, pos.
18	Cezanjevci-Ljutomer	182	Ribič Ivan, pos.
19	Nedeljica-Turnišče	170	Bakan Štefan, pos.
20	Turski vrh	336	Škrinjar Jožef, pos.
21	Donačka gora	397	Stefanciosa Anton, šol. uprav.
22	Rogaška Slatina	224	Kurbus Tomo, šol. uprav. v p.
23	Levič-Slov. Bistr.	355	Černejšek Jožef, pos.
24	Kozje	307	Kunej Ivo, pos.
25	Brežice-okolica	156	Grabner Vinko, trg.
26	Nemška vas-Leskovec	392	Gunčar Franc, pos.
27	Šmarjeta-Dolenjsko	375	Maizelj Ignacij, krojač
28	Novo mesto	180	Vales Josip, žel. urad. v p.
29	Vavpča vas	280	Kočevar Ivan, pos.
30	Št. Janž-Dolenj.	347	Zdešar Henrik, šol. uprav.
31	Trebnje	207	Gorc Anton, pos.
32	Št. Vid-Stična	360	Jereb Anton, pos.
33	Krka	300	Beuc Franc, pos.
34	Sv. Gregor-Ortnek	736	Adamič Jožef, pos.
35	Cerknica	575	Bečaj Franc, podobar

zimskih mesecih. Na novo so začele med letom delovati postaje v Rogaški Slatini (vodi g. Tomo Kurbus, šol. uprav. v p.), v Nemški vasi pri Leskovcu (vodi g. Gunčar Franc, posestnik) in v Trebnjem na Dolenjskem (vodi g. Gorc Anton). Lansko pomlad je bila ukinjena postaja v Dolenjskih Toplicah, ker je bil premeščen ondotni poročevalec g. Resman. Ob istem času nekako je iz neznanih razlogov jenjala delovati postaja v Žetalah. Nekatere postaje so prenehale začasno s poročanjem, ker so bili g. poročevalci pozvani pod orožje; to so Donačka gora, Brežice okolica, Šmarjeta na Dolenjskem in Vavpča vas. Za te postaje je škoda, da je poročilo izostalo, saj bi se dalo gotovo tako urediti, da bi med odsotnostjo poročevalca prevzel delo kdo izmed domačih družinskih članov ali pa kak sosed čebelar. V bodoče prosim vse gospode, ki bi bili iz kakršnega koli razloga zadržani od poročevalskega dela, da uredijo nemoteno in neprekinjeno poročanje. Pray pohvalno moram zato omeniti postajo v Št. Vidu pri Stični, kjer je zavoljo poročevalčeve bolezni vršil opazovalno delo mladi vnuk in z okorno roko vpisoval podatke in dodal nekoliko prav dobrih misli.

Zimska doba.

Že oktober kot prvi mesec zimskega počitka je bil neprijazen in deževen ter je prvič zapadel sneg okoli sredine meseca. Proti koncu oktobra so sicer ponekod še prinašale posamezne koške obnožine. Ker je bila po vsej Sloveniji slaba medena letina, smo morali seči po papriciranemu sladkorju. Skrbni čebelarji so panje dovolj zgodaj založili s to klajo. Kjer pa so čebele ostale prepuščene same sebi, je v poznejših mesecih strahovito gospodarila lakota. Tudi november je bil temačen in je nudil le nekoliko redkih izletnih dni, december pa je bil že pravcati zimski mesec s hudim mrazom, ki se ni dal odgnati še ves januar in vse tja v drugo polovico februarja. Vsi trije meseci so bili izredno mrzli, globoko pod dolgoletno normalo za naše pokrajine. Zimski počitek je tako trajal od 85 do 110 dni. V osebnih legah so že kar težko čakali odrešilnih prvih izletov, ki so bili šele od 24. februarja dalje, ponekod šele prve dni v marcu. Poraba zimske zaloge se je sukala po posameznih mesecih v ustaljenih povprečjih: 10 postaj izkazuje porabo nižjo od $5\frac{1}{2}$ kg, 11 postaj med $5\frac{1}{2}$ do $7\frac{1}{2}$ kg, nadaljnjih 7 postaj je javilo porabo od $7\frac{1}{2}$ do 10 kg in le ena postaja izkazuje skoro

Tabela 1. Opazovalne postaje. — Primerjaj tudi zemljevid.

dvojno normalno porabo (12½ kg v Siu-
dencih. Kaj je vzrok tej izredno veliki po-
rabi; poročila žal ne povedo. Priložena ta-
bela prikazuje 29 postaj in njihovo me-
sečno porabo. Zadnja vrsta naj nam pove
povprečke za poedine mesece. Tudi končna
letna povprečna poraba odgovarja dolgo-
letnim ugotovitvam. (Tabela št. 2.)

Je li mogoče izboljšati čebelno pašo?

P. Močnik.

(Nadaljevanje.)

Goličave, neplodni prostori.

Teh je povsod še dovolj: po jarkih, ob
gozdu, na skalnatih bregovih, ob njivah,
travniki in cestah, ob potokih in rekah,
kakor ob Dravi, Meži, Mislinji, Savinji,
Muri, Savi itd., v močvirnih krajih na Drav-
skem polju, ob Pesnici okrog Pragerskega
itd., ob grobljah in ribnikih! Posebno drav-
ski breg pri Sv. Petru pri Mariboru, kjer
so stalni plazovi proti cesti in kjer morajo
delavci stalno odstranjevati zemljo s ceste.
Ker se tu nič ne ukrene, se goličave stalno
večajo in bo sčasoma breg popolnoma gol.

Sophora japonica.

Foto Japelj.

Kraj	Poraba v zimski dobi						Skupaj
	oktober	novem.	decen.	januar	februar	marec	
Blejska Dobrava	190	110	125	180	135	175	915
Breg - Križe	100	80	30	90	150	120	570
Kranj	135	65	75	90	125	180	670
Virmaše	45	55	60	70	140	175	545
Tacen	185	75	110	115	145	225	855
Barje	90	45	75	115	145	150	620
Dob	100	50	50	90	150	190	680
Rova	95	45	50	65	150	190	595
Mekinje	80	120	120	90	200	280	890
Skorno	50	50	100	80	170	125	575
Sp. Ložnica	50	60	45	60	60	185	460
Levič	50	50	50	25	75	275	525
Sv. Lvorenc	135	70	80	95	180	275	835
Sv. Duh	45	60	50	60	65	110	390
Selnica	65	60	70	65	120	130	510
Studenci	185	180	100	125	205	455	1250
Mala Nedelja	130	70	80	105	140	270	795
Cezanjevc	140	80	70	210	110	240	850
Turski vrh	100	65	75	65	175	340	820
Nedeljica	100	70	30	155	110	215	680
Kozje	45	75	50	70	100	140	480
Brežice	20	—	35	55	100	180	390
Krka	105	40	40	75	130	150	540
Št. Janž	110	130	55	90	185	25	595
Št. Vid	50	25	130	90	155	170	620
Cerknica	70	65	40	55	75	140	445
Sv. Gregor	55	65	65	70	115	140	510
Novo mesto	80	35	45	95	205	205	665
Valpča vas	215	50	65	25	85	115	555
Povpr. poraba v dkg:	97	67	68	98	135	192	648

Tabela 2. Zimska doba.

Že v februarju so se pokazale zle posledice premajhne zimske zaloge. Panji so padali od lakote. Pa začelo se je kazati drugo še vse hujše zlo: Panji, ki so prezimovali na neprikladnem gozdnem medu, so zaradi dolgotrajne dobe brez izleta postajali grižavi. Pridružila se je še nose mavost — in katastrofa je bila tu. Panji so hiral in padali...

(Dalje sledi.)

Darujte za čebelarske filme!

Na takih mestih navadno nič ne raste, ali pa brezpomembno rastlinje in grmovje, ki ne koristi ne poljedestvu ali sadjarstvu, ne čebelarstvu, ne splošnemu gospodarstvu. Vzrok temu je ali slaba, peskasta kamenita zemlja, pomanjkanje vode, ali pa prevelika vlaga. Po teh krajih naletimo seveda tudi na medovite rastline, toda jih je tako malo, da za izboljšanje čebelne paše ne štejejo. Na teh prostorih pa bi lahko rastle v takem številu, da bi se pri paši poznalo, posebno ako bi izbrali rastline, ki so za take kraje primerne, ali pa cvete v času, ko v kraju ni paše. V prvi vrsti kaže izbrati za pomnožitev

rastline, ki že rastejo na teh mestih, a ne v zadostni količini. Poleg teh pa je treba razširiti tudi druge, ki uspevajo v enakih talnih in podnebnih okoliščinah. Posebno treba ločiti rastline za suhe, sončne lege od rastlin za senčne in vlažne ozir. močvirne.

Za suha sončna mesta, robove, rebra in skalnata pobočja se obnesejo od dreves in grmov: robinija (akacija) dren, leska, glog, češmin, božje drevo, maline, robidnice, bisernik, krhlika, beli jesen, maklen, na ugodnejših mestih javori in tujci iz mestnih parkov. Od manjših rastlin bi bilo izbrati: bela medena detelja, bela deteljica, esparzeta, glavinec, žajbelj, kiperc, zlata rozga, materina dušica, regrat, boreč, volovski jezik, navadni gadovec, rožičkasta nokota, na apneni zemlji maniknica.

Boreč (*Borago officinalis*) s kosmatimi listi in lepimi modrimi cveti, ki medijo od junija do septembra prav izdatno. Doma je v sredozemlju, v naših krajih je še malo znan. Listi imajo okus po kumarah in ga v Nemčiji zaradi tega dodajajo solati. Zaseje se sam.

Volovski jezik (*Achusa officinalis*) raste kraj potov, po grobljah in pustih prostorih. Živina se ga ogiblje zaradi kosmatih listov. V zemlji ima črno, za prst debelo koreniko. Malokdaj požene iz korenike le eno steblo, marveč po več, tako da se razraste v mal $\frac{1}{2}$ m visok grmič. Po vejicah in vrh stebela so grozdasta razcvetja, zvita kakor škofovsko palica. Cveti dolgo in sicer od maja do jeseni, ker se cveti na cvetnih grozdih odpirajo polagoma proti vrhu. Med razcvetanjem je venec temnordeč, pozneje vijoličast ali moder. Cvet ima v sredini od daleč vidno belo zvezdo. Ob njivah je škodljiv, ker se na njem razvija žitu škodljiva glivica, neškodljiv pa je v gozdnih, peščenih, neplodnih krajih.

Podobna a manj pogosta je njivska zavratnica (*Lycopsis arvensis*).

Navadni gadovec, lepčica ali medvedov rep (*Echium vulgare*) raste po pravih, peščenih prostorih. Vsa rastlina je kosmata kakor volovski jezik ali zavratnica. V zemlji ima dodelno koreniko, ki požene več do $\frac{3}{4}$ m visokih stebel. Močna rastlina zraste do prav košatega grmiča. Na rečljih so grozdasta, navzdol obrnjena razcvetja. Modri cveti se pričnejo odpirati od spodaj navzgor in sicer od junija do jeseni. Zavoljo zakrivljene oblike rečljev je dobil ime gadovec. Tudi na gadovcu se razmnožujejo majhne glivice, ki škodujejo žitu, na neplodnih prostorih pa ne delajo škode nikomur.

Za senčne bolj vlažne prostore so primerne v prvi vrsti vrbe, jelše in javor, švedska in bela medena detelja, kiperc, zlata rozga, bisernik, travniški drdres.

Travniški drdres ali kačja korenina (*Polygonum Bistorta*) je sorodnik naše ajde. V zemlji ima močno koreniko, ki je včasih popolnoma na površju in le z vlakni pritrjena k zemlji. Zelišče odmrje čez zimo, korenika pa ostane ter požene spomladi do 60 cm visoko golo steblo, ki nosi valjast klas. Cveti so rožno rdeči, pa tudi belkasti. Prašniki štrlijo preko cvetnih listov. Cvete junija in julija. Najljubši so mu mokri travniki, zlasti senožeti v hribovitih krajih. (Se nadaljuje.)

Iz zgodovine sporov med prevaževalci čebel na pašo in čebelarji domačini v 18. in 19. stoletju

Stane Mihelič.

(Nadaljevanje.)

IX. Pritožba čebelarjev iz Želimelj na okrožni urad v Ljubljani iz l. 1832.

Prvi spor z Dolenjskega med čebelarji domačini in prevaževalci, za katerega so nam znani tudi vzroki, je iz leta 1832. Pritožbo so vložili želimeljski čebelarji proti prevaževalcem čebel na pašo. Ker mi pritožba sama do danes ni poznana, nisem mogel ugotoviti, na kakšno pašo so v tistem času tja vozili čebele. Po mojem mnenju bi to utegnili biti paša na spomladanski resi. Sodeč po današnjih pašnih razmerah v teh krajih, se mi zdi skoraj neverjetno, da bi jih bil kdaj tja vozili morda na ajdovo ali kako drugo pašo. Če je res tako, potem bi bil to prvi do danes znani spor med čebelarji domačini in prevaževalci zaradi paše na spomladanski resi.

Kakor že povedano, nam pritožba sama do danes ni znana. Ker jo je Kmetijska družba v Ljubljani, kakor je iz spodnjega akta razvidno, vrnila s svojim odgovorom okrožnemu uradu v Ljubljani, jo bo danes treba iskati menda v Mestnem arhivu v Ljubljani. V arhivu Kmetijske družbe za Slovenijo pa se nam je ohranil akt,¹ ki ga je poslal 29. avgusta 1832. l. tedanji Kmetijski družbi v Ljubljani okrožni urad v Ljubljani o omenjeni zadevi. Iz tega akta tudi razberemo, v čem je bil spor med že-

limeljskimi čebelarji in prevaževalci čebel na pašo. V slovenskem prevodu se akt glasi:

„Čebelarji iz Želimelj, okraj Sonnegg² so vložili pri tem okrožnem uradu priloženo pritožbo. V njej navajajo, da (prevaževalci; op. prev.) krmijo čebele, ki jih vozijo iz tujih krajev sem na pašo, „mit ein durch Honig versüssten Wein-Spiritus“ in jih tako navajajo k ropanju. Zato propadajo domače čebele. Okrožni urad je o tem zaslišal, kakor je razvidno iz priloge, okrajno oblast na Sonneggu. Ker pa je s patentom z dne 8. aprila 1775, § 9. vsakemu dovoljeno prevažati svoje čebele na pašo in § 15. pripominja, da so druga sredstva, ki zavarujejo lastne čebele pred čebelami roparicami, uradno in vljudno prosimo, da nam blagovolite sporočiti sredstva, ki se zato uporabljajo ter so preizkušena, in nam obenem vrnete poslano prilogo.“

Kolikor moremo spoznati iz tega akta, se želimeljski čebelarji niso pritožili direktno zaradi dovoza tujih čebel v pašo v njihov okoliš. Nastopili so prav za prav le proti prevaževalcem, ki so po njihovem mnenju na nepošten način navajali svoje čebele k ropu. Zanimivo bi bilo ugotoviti, ali želimeljski čebelarji v svoji pritožbi navajajo konkretno imena tistih prevaževalcev, ki so silili svoje čebele k ropu „mit ein durch Honig versüssten Wein-Spiritus“ ali pa je ta trditev le splošna, morda celo izmišljena, z namenom, da bi pritožba imela pri oblasti večji uspeh. Zame je namreč vprašanje, ali je mogoče čebele na umeten način prisiliti k ropu, še vedno odprto, čeprav so novejša raziskovanja in poskusi dokazali, da čebele s posebnimi sredstvi res lahko prisilimo, da obletujejo samo določene rastline.³

Naj bo že kakor koli, dejstvo je, da je oblast pritožbo upoštevala, čeprav je bila z rešitvijo gotovo v zadregi. Pravnih predpisov, ki bi urejali odnose med čebelarji domačini in prevaževalci čebel na pašo, po katerih naj bi rešila prošnjo, za Kranjsko sploh ni bilo. Zato se je oblast v sili zopet zatekla k patentu iz l. 1775., ki, kakor vemo, ni nikdar veljal za Kranjsko.⁴ V njem pa je našla seveda le določbo, po kateri je dovoljeno vsakemu prevažati čebele na pašo. Opiraje se na to določbo, je seveda morala zavrniti pritožbo želimeljskih čebelarjev, ne da bi bila preiskovala kaznivo dejanje, t. j. navajanje čebel k ropu, s katerim je bila pritožba podprta. Ker zaradi pomanjkanja pravnih predpisov oblast ni znala in ni mogla drugače rešiti pritožbe, čeprav je morala vedeti, da se s tem želimeljskim čebelarjem v nekem smislu godi

krivica, pa je skušala vsaj poučiti prizadete čebelarje, kako naj se ubranijo ropanja. Po navodila, kakor vidimo iz gorenjega akta, se je obrnila na Kmetijsko družbo v Ljubljani. Kmetijska družba ji je res na gornji akt, ki ga je družba iz neznanih mi razlogov prejela šele 14. marca 1833, odgovorila 15. aprila 1833. Odgovor⁵ je za družbo sestavil že 12. aprila 1833 njen odbornik Janez Nep. Hradecky. Vsebina odgovora je tale:

„...Ropanje povzroči vedno tisti, ki je oropan. Zato mora odstraniti vse, kar vzpodbuja k ropu. Taki „Reizmittel“ so: brezmatični panji, nepravilno krmljenje, nerazumno spodrezovanje, nesmiselno odpiranje čebelnih košev, med, ki teče iz panjev i. p. Najboljša sredstva proti ropu so zato: skrbna pažnja, da imajo vsi panji matice, zožitev žrel po moči čebelne družine vsakega posameznega panja, zamašitev vseh špranj na koših in panjih, da ne more iztekati med in zlasti zmanjšanje prevelikega izpodrezovanja, ker v takem položaju in zaradi nesmiselnega krmljenja čebele nimajo moči, da bi se postavile v bran roparicam.

Če bi pa lastnik z umetnimi sredstvi spodbujal čebele roparice, da bi napadle tuje panje, potem naj razumen čebelar ujame roparice v zato postavljen prazen panj (v katerem seveda ni čebel, pač pa podprt meden sat) in potem mu bo lahko najti njihovega lastnika in ga primorati po zakoniti poti, da bo povrnil škodo in prenehal z nadaljnjim škodovanjem.“

Tak odgovor je torej poslala Kmetijska družba okrožnemu uradu v Ljubljani in prav tak je moral biti tudi odgovor okrožnega urada v Ljubljani na okrajno oblast, oziroma želimeljskim čebelarjem. Če pogledamo vso zadevo s pravnega stališča, moramo reči, da pritožbe želimeljskih čebelarjev niso upoštevali, oziroma da so jo zavrnili, sklicevaje se pri tem na čebelarški patent iz leta 1775., torej na postavbo, ki na Kranjskem sploh ni bila pravno nikoli v veljavi. Zanimivo je pri vsem tem, da se oblast ni pri reševanju pritožbe oprla na čebelarsko postavbo iz leta 1790.,⁶ oziroma na „Normalo“ iz l. 1815.,⁷ ki sta veljali za Koroško. Prav tako se menda želimeljski čebelarji niso sklicevali nanju, oziroma niso predlagali oblasti, da bi katero izmed obeh uveljavila tudi na Kranjskem. Verjetno je, da oblast, kakor tudi tisti, ki so sestavili pritožbo na oblast, niso vedeli zanju. Tudi

Kmetijska družba ni opozorila oblasti na ti dve pašni uredbi, čeprav ju je moral poznati vsaj J. Hradecky, ki je l. 1822. podpisal že iz IV. pogl. znani odgovor prof. Vesta na predlog bistriške občine, da bi gubernij v Ljubljani sprejel prav tako čebelarstvo postavbo, kot jo je tedaj imela Koroška. Tega ni storila zato, ker oblast sploh ni zahtevala od nje pojasnil o čebelarskih postavah v avstrijskih deželah in pa zato, ker je Kmetijska družba, oziroma sestavljalec odgovora okrožnemu uradu v Ljubljani mislil, da bi bila taka postava napredku kranjskega čebelarstva v škodo in oviro.

Odgovor Kmetijske družbe v Ljubljani je menda zadovoljil oblast, če pa so bili s tako rešitvijo pritožbe zadovoljni želimeljski čebelarji, pa je vprašanje. Gotovo pa

je, da vsaj tedaj s kakimi podobnimi pritožbami niso več nadlegovali oblasti.

¹ Glej arhiv Kmet. dr. za Slovenijo v Lj. pod „Bienenzucht“ z dne 29. avgusta 1832, štev. 10079/35!

² Kakor spoznamo iz akta, je bila v tem času okrajna oblast za Želimlje na izžanskem gradu Sonneggu. Po Valvasorjevem sporočilu je bil ta grad več stoletij last gospodov Schnitzenbaumov, ki so bili v reformacijski dobi pristaši nove vere. Poznejši grajski lastniki so bili grofje Auerspergi, nato Engelshausi. Lepo ohranjeni grad je danes last rodbine Palme (Krajevni leksikon drav. ban.).

³ M. S., Čebele in rdeča detelja, „Kmetovalec“ 1940, štev. 12, str. 234—236.

⁴ Glej IV. pogl. te razprave!

⁵ Glej arhiv Kmet. dr. za Slov. v Lj. pod „Bienenzucht“ z dne 12. aprila 1833, štev. 35!

⁶ Glej V. pogl. te razprave!

⁷ Glej ravnotam!

ČTIVO ZA ZAČETNIKE

Februar

Fr. L.

Mesec februar je nekak mejnik čebelnega prebujenja k novemu življenju. Do sredine meseca se navadno čebele tudi do dobrega sprelete in otrebijo. Redko je ves februar tako zakrknjen, da bi jim ne privoščil te olajšave in čebelarja rešil skrbi, kako je žival prezimila.

Ob prvem izletu čebel mora vsak čebelar že najti časa, da opravi najnujnejše, kar je v tem času potrebno. Da je treba pred čebelnjakom vsaj dva, tri metre odmetati sneg, kolikor mogoče daleč ga pa posuti z žaganjem, senenim zdrobom, plevami ali s čim podobnim, to sem že omenil prejšnji mesec in ponavljam, da se ne pozabi. Sneg se v soncu čebelam blešči in se zaletavajo naravnost vanj, kjer otrpnejo in so izgubljene. Nekateri zgrebejo sneg tudi s strehe čebelnjaka, ali ga pa posipljejo, ker čebele rade sedajo na strehe. Opažal sem pa mnogokrat, da čebele zelo nerade lete, če je na drevju še sneg, pa naj bo tudi primerno toplo. Le posamezne so izletele in se hitro vrnile, kot da bi čutile v ozračju še neko nevarnost.

Prvi čebelni izlet je za čebelarja v marsičem poučen. Zato naj le z bistrim očesom opazuje panj za panjem, si vse zapomni in takoj pomaga, kar je mogoče.

Ko nastopi tak dan, je treba odstraniti zapache, da se žrela z mrtvimi čebelami ne zamaše. Pobirajmo te mrličke v kak zaboj-

ček ali škatlo, da jih ne bomo pred čebelnjakom pohodili. Zaradi prenašanja nalezljivih bolezní je najbolj varno, da vse mrtve čebele in drobir iz panjev vržemo na ogenj, ali vsaj zakopljemo 50 cm globoko v zemljo.

Pri prvem trebljenju bomo na primer opazovali, da nekatere družine prav močno lete in veselo rajajo pred panji. Otrebijo se proč od čebelnjaka, na snegu, ki je kmalu ves pegast. Rjavo, bolj gosto blato kaže, da so te čebele zdrave. Vendar le pogledjmo v panj, kako je kaj z zalogo medu in če le žival ne išče kake pomoči že zunaj v naravi.

Pri kakem panju boš morda opazil, kako begajo čebele po bradi kot bi nekaj iskale, v panju pa nenavadno močno šumi. To je skoro gotovo znak, da je družina izgubila matico. Morda najdeš mrtvo na podloženi lepenki. Ko osirotela družina preneha izletavati, jo je treba takoj združiti s panjem, ki ima matico. V AŽ panjih jo denemo v medišče, ko smo odprli za kak dm² matične mreže. Dobro je, če ta prostor segrejemo prej z gorko opeko, zavito v cunj. Ko se osirotela družina preseli k svoji novi kraljici, je treba medišče takoj zapreti, da ne uhaja toplota iz plodišča. Tako delo pa izvršimo le, če je dovolj toplo, vsaj 10° C okrog poldne v senci. Če pa imamo kak prašilček, lahko tudi tega pridenemo k osiroteli družini.

So pa tudi panji, iz katerih čebele kljub toplemu dnevu nočejo leteti. Če poslušamo,

bomo čuli globoko in enakomerno šumenje. To je dobro znamenje in bodimo brez skrbi. Družina pač ne čuti še potrebe, da bi se spreletela. Izkušnje kažejo, da so to navadno prav zdrave družine in jih pri počitku ne zmoti vsak sončni žarek. Zaradi primerne hrane in dovoljne toplote lahko še nadalje potrpe s trebljenjem.

Pri kakem panju pa morda opazimo, da čebele težko lažijo po bradi, trepečejo s krili in so več ali manj napetih zadkov. Živalce padajo z brade na tla, se hočejo dvigniti, pa omagajo in kmalu končajo. To je že znak oboletosti. V takem primeru naj se začetnik takoj obrne do bližnjega strokovnjaka, da ugotovi, kaj bi bilo. Lahko je nose mavost, ki je hudo nalezljiva in kužna bolezen. Uničila ti bo polagoma vse družine, ako pravočasno ne poskrbiš za uničenje, oziroma zdravljenje napadenih družin in za razkuženje vsega, kar je prišlo z obolelimi družinami v stik. Za to pa je treba posebnih navodil, izkušenj in priprave.

Ako čebele tudi v mrazu lezejo iz panja in odlagajo blato kar po končnici in po bradi, bo to gotovo znak griže. To blato je bolj redko, nekako kašnato. Našel boš tudi v panju po stenah, podu in satju sledove trebeža. Na vsak način moramo močno ponesnaženo satje takoj zamenjati. Družino nakrmimo z dobrim medom, ki smo mu dodejali na kg $\frac{1}{4}$ litra precej tople, a ne vrele vode in to raztopino nalili v novo satovje. Še bolje pa je, če mu damo polne sate medu, ki smo jih prej ogreli pri gorki peči. V pomanjkanju vsega tega pa tudi sladkorne raztopine. Panj toplo odenemo, in se bo v ugodnem vremenu temeljito otrebil.

Vzroki griže so največkrat: neprimerna hrana, to je hojev med ali mana z različnih drugih dreves, vznemirjanje čebel v mrazu, prehlad, prehitra menjava mraza in gorkote ter prepih.

Ob prvem izletu mora čebelar na vsak način na hitro pregledati panje. Mokre slamnice v AŽ panjih naj dene na sonce, da se osuše. Če nima rezervnih slamnic, je treba za ta čas odeti panje s čim drugim. Iz panjev naj potegne lepenko, ki je prava slika zimskega življenja v panju. Lahko je med mrtvicami tudi matica, zato je potreben natančen pregled. Strjeni drobci medu na lepenki pričajo o pomanjkanju vode. Takemu panju dodaj tik gnezda z razredčenim medom napolnjene sate, to je na 1 kg medu $\frac{1}{2}$ litra vode.

Ko smo lepenke očistili in pometali vse kar je bilo na njih v pripravljen zabojček, pogledamo površno še stranske sate. Če je v

njih med, je stvar v redu. Ako so pa sate plesnivi, jih je treba zamenjati s čistimi. Dobro si oglejmo okolico takega panja, ker je gotovo med tem in sosednjim panjem kaka špranja, ki jo zamašimo, če se ne da sta panja tesno pritisniti skupaj. Mokre stene zbrišemo z gobo ali s cunjjo. Če je le mogoče imejmo pri rokah prav gorko cunjjo, v kateri je bila zavita vroča opeka in s cunjjo večkrat krepko potegnemo po mokri steni, da se bolj osuši.

Družine, ki imajo premalo medu, moramo dokrmili. Najboljši je seveda ajdov med, ki smo mu dodejali na 1 kg $\frac{1}{4}$ litra gorke vode in to zmes toliko časa mešali, da je tekoča. Prazne sate položimo vodoravno v kako široko posodo in zviška vlivamo v tankih curkih raztopino v sat. Ko je ena stran napolnjena, sat obrnemo. Kdor nima medu, bo moral seči seveda po sladkorju. Na kg sladkorja damo 7 desetink litra vode. Na vsak način moramo sladkor dobro očistiti. Tozadevne članke poišči v lanskem „Čebelarju“. Dodajamo pa sladkorno raztopino v takem času in vremenu, da se čebele lahko sprelete.

Vsa dela vršimo v tem času hitro in ne puščajmo panjev odprtih, da se preveč ne shlade. Po pregledu jih zopet gorko odenemo.

Kranjice lahko pregledamo samo zadaj, če so prednje končnice pritrjene. Z gosjim peresom ali prav nizko grebljico odstranimo ves drobir in mrtve čebele. Kranjiči imajo zalogo medu zadaj in če je tu še zadelan med, je kar v redu. Ako paasedajo čebele že konec satovja je to znak, da je tudi zaloga pri koncu. Tudi tem moramo pomagati z dokrmeljenjem in sicer na ta način, da nalijemo raztopino medu v tako nizke sate, da gredo pokončno v panj. Prislonimo jih ali k steni panja ali pa jih prederemo bolj zgoraj z dvema tankima palčicama, da bodo v primernem razstojišču stali navpično. Ko čebele satje izpraznijo, ga zopet odvezamemo.

Ako izgubi kranjič matico, mu odstranimo dno in ga naložimo na drug panj, ki smo mu prej odvzeli veho. Oba toplo odenemo in zamašimo skrbno vse reže ter tudi žrelo gornjega panja. Osivotela družina se bo kmalu preselila iz naklade v spodnji panj in ga okrepila. Če nam ne bo zašla v času rojenja matica v gornji del, je to lahko dobro medišče. Taki dvojčki dajejo tudi velike roje, odpreti pa moramo pri gornjem že pred roji žrelo. Tudi jih lahko ločimo, ako je v obeh panjih matična zalega.

Pustimo jih na mestu, samo večo zopet zapremo.

Pri trebljenju odlagajo čebele po deskah pred panji, po panjih in bradah tudi blato. Nesnago mora čebelar takoj zbrisati z mokro cunjjo ali z gobo. To namaka v vodi, v kateri je raztopil večjo količino sode.

Sicer pa je ta mesec za čebele še vedno čas počitka in hočejo imeti popoln mir. Ob ugodnem južnem vremenu se proti koncu meseca na prisojnih krajih in zavetnih legah razcvete prvo resje in tu pa tam kak teloh.

Vse to pa čebel še ne bo reševalo. V takih gorkih dneh ima čebelar ponovno priliko, da malo natančneje pogleda po panjih in jih dobro podpre, če vidi, da ima kaka družina premalo zaloge. V tem času se začne množiti zalega in lahko nastopi še dolgotrajen mrz, ko čebelar ne bo smel odpirati panjev. Kdor pa v hudih časih zapusti čebele, temu tudi dobre letine ne bodo pomagale, ker bo imel same slabiče ali pa še teh ne.

Bilanca Društvene čebelarne z dne 31. decembra 1940

Imovina	din	p	din	p	Dolg	din	p	din	p
Gotovina v blagajni			8.945	50	Upniki:				
Vloga v Podružnici					posojila za nakup				
P. H. v Ljubljani			32.556	77	medu	80.000	—		
Vloga v Mestni hranilnici v Ljubljani			6.000	—	razni dobavitelji .	21.174	—	101.174	—
Zaloga blaga			329.053	48	Premoženje:				
Dolžniki			59.418	25	prenos iz leta 1939	320.000	—		
Predplačila za blago			10.200	—	dobiček v letu 1940	50.000	—	370.000	—
Inventar:									
prodajalne	20.000	—							
satnišnice	5.000	—	25.000	—					
			471.174	—				471.174	—

Račun izgube in dobička z dne 31. decembra 1940

Izguba	din	p	din	p	Dobiček	din	p	din	p
Trgovski stroški:					Kosmati dohodek pri				
plače	57.802	—			prodaji blaga . .			150.578	49
davščine	724	50							
zavarovalni prispevki za uslužbenice	6.888	—							
zavarovalnina proti požaru in vlom	952	—							
oglasil in reklama	706	—							
kurjava, razsvetljavanje in vodarina .	4.766	—							
poprava inventarja in adaptacije . .	1.471	75							
prispevki za Združenje trgovcev in telefon	1.827	75							
Ostali mali izdatki	10.878	03	86.011	03					
Odpis od vrednosti inventarja			10.997	50					
Nabava omota za drobno prodajo .			2.086	51					
Popusti in odbitki pri vplačilih			1.483	45					
Dobiček v letu 1940			50.000	—				150.578	49
			150.578	49					

V Ljubljani, dne 20. januarja 1941.

Vodja: Adolf Arko

Pregledala in v redu našla: Franc Resman, Ivan Šmajdek.

OPAZOVALNE POSTAJE

Mesečni pregled za december 1940

Kraj	Višina nad morjem	Panj je teže									Toplina zraka			Dni je bilo					
		pridobil v			izgubil v			v mese- cu čistih dkg	največ pri- dobil	naj- višja	naj- nižja	sred- nja me- sečna	izletnih	deževnih	snežnih	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovitih
		1.	2.	3.	1.	2.	3.												
		mesečni tretjini dkg						pri- dobil	po- rabil	dkg dne	C°								
Blejska Dobrava . . .	577	—	—	—	40	30	35	—	105	—	—	+ 5 -16 - 6:32	—	1	—	5	7	19	2
Breg-Križe	483	—	—	—	20	20	20	—	60	—	—	+ 3 -14 - 6:48	—	—	2	15	3	13	—
Kranj	385	—	—	—	25	25	30	—	80	—	—	+ 6 -17 - 5:17	—	—	4	9	6	16	6
Virmaše-Škofja Loka .	361	—	—	—	20	25	25	—	70	—	—	+ 4 -15 - 5:09	—	1	7	9	11	11	13
Tacen-Šmarna gora . .	314	—	—	—	35	20	20	—	75	—	—	+12 -16 - 3:50	—	—	4	15	—	16	11
Barje	289	—	—	—	25	30	45	—	100	—	—	+ 3 -21 - 7:80	—	—	6	16	14	1	9
Dob	305	—	—	—	10	20	35	—	65	—	—	+13 -25 - 5:20	—	1	3	22	6	3	7
Rova	350	—	—	—	25	20	15	—	60	—	—	+ 5 -15 - 4:71	—	—	6	9	12	10	8
Mekinje	415	—	—	—	50	60	40	—	150	—	—	+ 4 -19 - 6:13	—	1	9	10	9	12	11
Škorno-Novi klošter .	450	—	—	—	25	20	30	—	75	—	—	+ 4 -19 - 7:63	—	—	3	3	24	4	30
Sp. Ložnica-Žalec . . .	252	—	—	—	15	20	15	—	50	—	—	+ 8 -25 - 6'—	—	1	5	7	17	7	13
Leveč-Sl. Bistrica . . .	355	—	—	—	30	20	—	—	50	—	—	+14 -23 - 6'—	4	2	6	12	15	4	14
Muta	387	—	—	—	40	20	20	—	80	—	—	+ 2 -21 - 6:80	—	—	6	9	11	11	18
Sv. Lovrenc-Pohorje .	442	—	—	—	15	10	20	—	45	—	—	+ 7 -16 - 5:13	—	—	7	11	8	12	7
Sv. Duh-Selnica	536	—	—	—	25	20	35	—	80	—	—	+ 6 -17 - 4:77	—	—	4	10	18	3	12
Selnica ob Dravi	324	—	—	—	20	25	20	—	65	—	—	+ 9 -16 - 4:13	1	1	8	12	15	4	16
Studenci-Maribor . . .	265	—	—	—	40	50	90	—	180	—	—	+ 7 -16 - 5:82	2	—	1	11	7	13	10
Mala Nedelja	279	—	—	—	40	35	45	—	120	—	—	+ 7 -16 - 3:51	—	1	6	10	15	6	12
Cezanjevci	182	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Turski vrh-Ptuj	336	—	—	—	30	30	25	—	85	—	—	+ 7 -16 - 5'—	—	2	4	8	16	7	15
Nedeljica-Turnišče . . .	170	—	—	—	25	20	10	—	55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rogaška Slatina	224	—	—	—	—	20	30	—	50	—	—	+ 7 -16 - 4:51	2	1	10	7	13	11	12
Donačka gora-Rogatec .	397	—	—	—	30	20	10	—	60	—	—	+ 8 -22 - 5:14	—	1	5	17	7	7	11
Kozje	307	—	—	—	20	20	15	—	55	—	—	+ 6 -14 - 3:48	—	—	12	13	18	—	8
Leskovec-Nemška vas .	392	—	—	—	30	40	30	—	100	—	—	+10 -15 - 3:03	1	1	6	7	19	5	11
Brežice okolica	156	—	—	—	—	—	60	—	60	—	—	+14 -22 - 4:69	—	—	4	25	6	—	12
Trebnje-Dolenjsko . . .	207	—	—	—	10	10	20	—	40	—	—	+10 -20 - 8:63	—	1	5	12	9	3	24
Krka	300	—	—	—	30	20	25	—	75	—	—	+10 -16 - 2:67	1	1	5	15	6	10	18
Št. Janž-Dol.	347	—	—	—	20	15	15	—	50	—	—	+ 6 -20 - 8:72	3	—	4	16	7	8	13
Št. Vid-Stična	360	—	—	—	25	20	25	—	70	—	—	+ 4 -28 - 9:22	—	—	7	22	1	8	—
Cerknica	575	—	—	—	35	30	15	—	80	—	—	+ 6 -16 - 6:51	—	2	8	9	20	2	23
Sv. Gregor-Ortnek . . .	736	—	—	—	20	20	20	—	60	—	—	+ 3 -20 - 9:09	—	—	6	11	11	9	27
Novo mesto	180	—	—	—	20	25	40	—	85	—	—	+ 8 -22 - 5:77	—	—	8	9	10	12	1
Šmarjeta	375	—	—	—	20	20	20	—	60	—	—	+11 -19 - 5:22	1	1	9	13	4	14	30
Valpča vas	280	—	—	—	20	20	10	—	50	—	—	+ 6 -16 - 4:98	—	—	7	22	9	—	25

Sv. Lovrenc ima Lüfteneggerja, vsi drugi AŽ panje.

December 1939: Prva tretjina topla z izletnimi dnevi, obe nadaljnji tretjini hladni, ponoči je vladal hud mraz.

December. 1940: Letošnji december je bil pravcat zimski mesec, mrzlejši od lanskega. Živo srebro je bilo dolgo časa tudi čez dan stalno pod ničlo, le redki so bili dnevi, ko se je ozračje opoldne ogrelo in je bilo nekoliko stopinj nad ničlo. Zato pa kaže letošnja srednja mesečna toplina

—5.66° C, kar je za dobrih 4½° pod dolgoletnim povprečkom za naše kraje.

Prva tretjina je bila jasna in hladna, po dolinali je ležala neprodurna megla. V drugi tretjini je nastopil mraz, ki se je držal vse do zadnjega dne v mesecu, ko je nenadno nastopila odjuga. Sneg je vidno kopnel, ponoči je celo deževalo. Na prav sončnih legah so čebelice ta dan po malem izletavale in se trebile. V splošnem pa ni-

smo imeli izletnega dneva od 13. novembra dalje in mnogi že zaskrbljeno gledajo, dasi enakomerno šumenje iz panjev daje upanje na dobro prezimovanje.

Mesečna poraba se suče od 40 dkg do 180 dkg, ki jih izkazuje postaja v Studenčih pri Mariboru. Povprečno pride po 77 dkg porabe na panj, nekaj več kakor lani v decembru. Po splošnih poročilih panji doslej dobro prezimujejo; padajo le zaradi lakote, kjer niso bili podprti od čebelarja. Upajmo, da bo vsaj našim čebelicam prizanešana trdota sedanjega časa.

Posamezne postaje poročajo:

Breg-Križe: Ves mesec niso izletavale in mirno enakomerno šumenje dokazuje, da dobro prezimujejo.

Virmaše: Ves mesec miren, toda izredno mrzel. Ako se uresničijo stare napovedi, bo letos suho in vroče — in seveda tudi medeno.

Tacen: Doslej je v panjih še vse mirno in v redu. Od 13. nov. dalje še niso nič izletavale.

Sv. Lovrenc: Letos sinice ne vznemirjajo čebel toliko kot druga leta. Jih je mnogo manj, ker jih je zdecimirala lanska huda zima.

Selnica: Mrtvic je razmeroma malo. Kdor ni pital panjev, s strahom pričakuje konec zime.

Turski vrh: Čebele mirno in dobro prezimujejo. Družine v koših niso na ajdi dovolj nabrale, zato sedaj padajo.

Nedeljica: Ajdovec je dosegel 35 din za kg, pa ga ni niti za zdravilo.

Rogaška Slatina: Zadnji dan v mesecu so izletavale in se trebile. Sneg je pokazal, da je bil izlet že potreben.

Brežice-okolica: Kolikor se da videti, je na dnu panjev razmeroma malo mrtvic. Mislim, da bodo panji dobro prezimili, če so dobili količkaj sladkorja.

Krka: Nekateri „čebelarji“ že sedaj zdihujejo ter s skrbjo vprašujejo, kaj bo s čebelicami, ko nimajo zadostne zaloge.

Novo mesto: Poraba ta mesec je večja kot druga leta, ker zaradi mraza bolj „kurijo“.

Za kratek čas.

Čebelar Janez: „Veš, če bi bil spomladi čebele bolje krmil in če bi ne bilo v juniju toliko dežja in če bi bila hoja medila in če bi ne bil peljal čebel v ajdovo pašo, pa bi bil lahko dosti medu natočil.“

Čebelar Jaka: „Seveda, seveda — če bi tvoja teta brado in brke imela in nosila hlače pa bi bil stric!“

Križi in težave mlade-ga čebelarskega para

—r—

Pravijo, da je čebelarstvo poezija kmetijstva, ter da je med sladak. Zato so čebelarji že od nekdaj priporočali mladim parom, naj se oprimejo čebelarstva, češ drugi zakonci nečebelarji uživajo samo medene tedne. Ko ti minejo, jim ostane križ. Čebelarji imajo pa, ko se poroče, „medena leta“, ker križ, ko zmanjka medu, lahko vedno znova namažejo z medom.

Anica in Janez sta se imela zelo rada in sta se predlanskem na jesen vzela. Janez je bil že kot fant navdušen čebelar in je, ko se je seznanil z Anico, tudi njo navdušil za čebelarstvo. K temu je seveda mnogo pripomogla predlanska dobra čebelarska letina. Janez je takrat pridelal od svojih desetih plemenjakov več ko 250 kg medu. Dve sto ga je prodal ter skupil zanj 3200 din, ostalih 50 kg pa je pridržal za hude čase in za Anico, ki se z medom še sedaj prav rada posladka. Lepi dohodek od čebel, za katerega ni bilo treba ravno mnogo trpeti in delati, je Janeza, zlasti pa še Anico tako navdušil, da sta sklenila povečati število panjev. Janez je mislil povečati svoj obrat na 15 plemenjakov, Anica pa jih je hotela že lani na vsak način imeti trideset. Janez za tako hiter skok ni bil nič preveč navdušen. Bal se je precejšnjih stroškov za nove panje, satnice, za povečanje čebelnjaka, najbolj pa se je seveda bal slabe letine. Anica na vse to ni mnogo mislila, temveč je, kot je to že v navadi, računala takole: „Letos je imel Janez deset plemenjakov, in je pridelal 250kg medu. Za dve sto kil medu je skupil 3200 din, pa ga ima še 50 kg za domačo porabo in morebitno krmljenje čebel. Če poveča svoje čebelarstvo na trideset panjev, bo pridelal od njih let-

no najmanj 750 kg medu. Če ga proda samo 600 kg, bo zanj letno skupil skoraj deset jurjev, pa ga bomo imeli še dovolj za dom in za čebele. Letošnja letina po Janezovem pripovedovanju še ni bila najboljša. Saj sem sama že čitala in slišala od zelo spretnih čebelarjev, da so v prav dobrih letinah pridelali po 50, 60, da celo po 100 kg medu na panj. Zato je na mestu, da Janeza pripravim do tega, da zaenkrat poveča svoje čebelarstvo na 30 plemenjakov, pozneje seveda še na več. Prepričana sem, da se nama bo to tako dobro sponeslo, da bo Janez lahko opustil svojo obrt in se pečal samo s čebelarstvom. Zakaj bi se neki toliko trudil in se prehitro postaral in opešal, ko pa je čebelarstvo tako dobičkonosno, opravljanje čebel pa ne preveč naporno, četudi je s čebelami, ako jih hočemo imeti v redu, precej dela.“

Tako je mislila in računala Anica, kadar je bila sama. Neprestano je prigovarjala Janezu, naj razširi svoje čebelarstvo na 30 plemenjakov. Janez se je nekaj časa upiral in ji skušal dopovedati, da je tak napredek prehitel, da bi za zdaj zadostovalo, če bi obrat povečal na največ 20 plemenjakov, da to mnogo stane, da je sedaj vojna itd. itd. Anica pa le ni odnehala. Janez je kot slabjši končno podlegel in se vdal. Naročil je 20 novih panjev, kupil 25 kg satnic in primerno povečal svoj čebelnjak. Anica je bila vesela svoje zmage, in je Janezu pri opremi panjev pridno pomagala. Pomladanska paša je bila za razvoj čebel še kar ugodna. Plemenjaki so bili v drugi polovici aprila na višku razvoja, in bi jih bilo treba prestaviti. Da bosta pa lahko čimprej napolnila vseh dvajset praznih panjev, sta sklenila, da Janez plemenjakov ne bo prestavil, ampak jih bo pustil rojiti, izrojenecem bo pa, ko bodo zapeli za drugca, vzela še roje, in sicer vsakemu po pet satov z zalego in čebelami, in jih naselil v prazne panje. Na ta način bo imel naseljenih vseh trideset panjev in bo lahko z vsemi že s pridom izrabil kostanjevo in ajdovo pašo ter bo, če bo paša količkaj ugodna, pridelal najmanj 300, če ne celo 600 kg medu.

Sklenjeno, storjeno! Plemenjaki so pridno rojili. Do 10. maja so vsi dali prvce, tako da je bilo v drugi polovici maja že vseh 30 panjev naseljenih. Praha matic je bila še kar povoljna. Samo dva panja sta izgubila matice na prahi, vendar jima je Janez kot vesten in vnet čebelar, da ne bi izgubil kake družine, takoj dodal sprašene matice.

Kot dober napreden čebelar se je zavedal, da je prvi pogoj uspešnega čebelarjenja, čebelariti z močnimi družinami, ne pa veliko število panjev. Od tega načela je Anici na ljubo sedaj popustil, ker je upal, da bo dobra paša na akaciji in travnikih naredila svoje. Po tej paši do kostanjeve se je pa odločil, da bo razvoj družin pospešil s krmljenjem, ker je imel še 40 kg medu za ta namen na zalogi.

Toda joj! Akacija ni cvetela tako, kot sta z Anico računala, ker je v lanski hudi zimi precej pozebla. Tik pred njenim cvetom je nastopilo dolgotrajno deževje, ki je to pašo popolnoma uničilo. Isto je bilo tudi s travniško pašo. Preostalo jima ni nič drugega, kot da sta začela čebele, zlasti roje, izdatno krmiti. Že prvi teden je bila zaloga medu porabljena. Seči je bilo treba po sladkorju, katerega sta do pričetka kostanjeve paše pokrmila 150 kg. Sicer tudi kostanjeva paša ni izpolnila njihovih nad, vendar so se družine v tej paši tako lepo razvile in zalegle, da sta upravičeno upala, da jima bodo čebele v ajdovi paši obilo poplačale njun trud in žrtve, zlasti pa še za pike, za katere sta bila oba precej občutljiva.

Vsi pa vemo, kako je bilo lani z ajdovo pašo. Družine so silno oslabele in niso nabrale niti polovico potrebne zimske zaloge. Ko sta po končani ajdovi paši ugotavljala stanje čebelnih družin, sta bila ne le zelo žalostna, marveč tudi od čebel močno opikana in seveda tudi pošteno zatečena, kar je lepo videti iz priobčene slike.

Vendar sta Anica in Janez vse križe in težave lanskega čebelarstva leta junaško prebolela in sta lepo preskrbela vseh 30 plemenjakov z vsem potrebnim.

Prepričani smo, da bodo čebele njuno ljubezen in žrtve, ki sta jih lani doprinesla, v bodoče obilno poplačale, in da bosta postala prav kmalu tudi za pike neobčutljiva. Iz dna srca jima želimo obilo dobrih, medenih in zadovoljnih let.

Za kratek čas.

Gospoda župnika so čebele tako oklale, da je prišel ves zabuhel v obraz na prižnico. Vernikom je še pred pridigo povedal, zakaj je tak, da ne bi kaj napačnega mislili.

Po maši je stara ženica vprašala farovško kuharico: „I, zakaj pa imajo gospod čebele?“ „Zato, da bodo namesto njih cukrer pojedle“, se je glasil rezek odgovor.

VAŽNO OBVESTILO V ZADEVI SLADKORJA.

Vse člane obveščamo, da finančno ministrstvo v Beogradu ni ugodilo prošnji društva za zvišanje trošarine prostega sladkorja za krmljenje čebel od 5 na 10 kg na panj, ker je sladkor, ki je še na razpolago, nujno potreben za prehrano prebivalstva. Društveni odbor.

VAŽNO OPOZORILO.

Cena za kg sladkorja bo poslej

10 beri: deset dinarjev za kg.

ker je bila zvišana taksa za denaturacijo, skupni davek in tovornino. Čebelarje, ki so sladkor že naročili in ga plačali po 9 din, prosimo, da poravnajo razliko.

*

Člane, ki plačajo članarino naravnost društvu, bomo imeli za direktne člane in ne bomo odobrili podružnicam nakazanega zneska. S tem se hočemo izogniti raznim nepravilnostim.

*

Drugo številko Slovenskega čebelarja smo poslali le onim članom, ki so jih bile prijave podružnice in pa vsem direktnim članom, ki so plačali članarino. Vsem ostalim podružničnim članom bomo poslali list, čim prej imenik članov za leto 1941.

*

Vse člane prosimo, naj na položnico vselej zapišejo, za kaj pošiljajo denar. S tem nam bodo prihranili pisarije, čas in olajšali poslovanje. Pazite na točen naslov, pravilno ime in priimek!

Predsedniku Haucku v spomin!

Tako nepričakovano je odjeknila po vsej trboveljski dolini kruta vest, da Te ni več, da si se za vedno poslovil od nas. Ravno na novega leta dan, ko vsak človek kuje načrte za bodočnost, je omahnilo Tvoje življenje, ki si ga tako ljubil. Kruti in težki so bili udarci zadnji čas, ki Ti jih je prizadejala grenka usoda in vendar bi jih prenesel kot mož jeklenih živcev, ko bi ne nastopil trenutni obup.

Dragi tovariš predsednik! Čudovita so pota božje previdnosti in človeškemu razumu često neumljiva, zato ne bomo mogli nikdar popolnoma razumeti vzrokov Tvojega usodnega koraka.

V naši podružnici si zapustil ravno tako globoko vrzel kot pri mnogih drugih društvih. Težko Te bomo nadomestili, povsod nam boš manjkal. Bil si soustanovitelj podružnice, za katero si tiho in vztrajno delal polnih 19 let, zadnja 5 leta pa si jo vzorno vodil kot predsednik.

Darila za čebelarški film. G. Malešič Janko, šolski upravitelj v Mekinjah pri Kamniku, je podaril za nakup filma 32 din. Gospod Gašperin Franc iz Ljubljane, je izročil v Čebelarni za film 50 din. Gospod Alojzij Trink, je daroval tudi 10 din. Gospod Resman Franc, ravnatelj hranilnice v Radovljici, je daroval za film 100 din. Vsem darovalcem se društvo iskreno zahvaljuje in želi, da bi jih ostali čebelarji posnemali.

KUHANJE VOSKA V DRUŠTVENI ČEBELARNI.

Vse člane iz Ljubljane in okolice, pa tudi druge opozarjamo, da bomo tudi letos prevzemali voščine v kuho proti primerni odškodnini.

Kdor voska ne more sam skuhati, naj pošlje voščine DČ najkasneje do 15. februarja. Blago mora biti v vreči ali v trdnem papirnatem omotu, da se ne more raztresati. Na vreči mora biti privezan košček lepenke z naslovom pošiljatelja in z navedbo čiste teže voščin. Voščene kepe naj čebelar zdrobi že doma, da ne bomo izgubljali časa s tem tu v Ljubljani pri kuhi, kar delo podraži.

Zakasnelih pošilk ne bomo prevzemali, ravno tako ne usmrjenih in plesnivih voščin.

Za svoje čebelarsko udejstvovanje si prejel že pred vojno častno diplomu na čebelarski razstavi. Skoraj ni bilo občnega zbora podružnice, sestanka ali predavanja, da se ga ne bi udeležil. Mnogokrat si sam predaval, pa tudi praktično pokazal, kako se uspešno čebelari in naši člani, pa tudi drugi čebelarji so bili deležni Tvojega obsežnega čebelarskega znanja. In kdo je bolje znal povedati tako po domače kot Ti, ki si čebelaril polnih 30 let! Kljub veliki zaposlenosti pri svojem podjetju, si vedno našel čas in se pomudil pri svojem čebelnjaku, kjer se Ti je oko razveselilo in sijalo od radosti, ko si opazoval svoje ljubljenske. Takrat si gotovo pozabil na vse skrbi in težave, ki so Te trle.

Ko so nastopile kar po vrsti slabe čebelarske letine, si tolažil obupane čebelarje in jim vlival poguma, jih bodril s šegavo besedo, da niso omagali. Še letos konec poletja si z menoj vred lepo poskrbel, da so člani prejeli sladkor pravočasno. Sam si po hitel v Društveno čebelarno in nasmeja-

jena lica prinesel veselo vest, da bomo lahko pravočasno krmili.

In ko smo pred tremi leti sestavili delovni načrt za širjenje medovitih rastlin, si se veselil tega, vneto pomagal z izkušenimi nasveti in tudi sam sodeloval. Ure in ure sva sedela skupaj in sestavljala ta načrt in čudil sem se Tvojemu čebelarskemu znanju, ki je bilo neizčrpno. Poleg drugega ima podružnica v načrtu posaditi 1000 češenj hrustavk. 166 smo jih posadili lani, letos jih bomo zopet 150 in v nekaj letih bo v mesecu maju v belem, nežnem cvetu vseh 1000 poleg drugih in Tebe ne bo, tovariš predsednik, da bi se z nami vred veselil tega lepega uspeha. In vendar boš takrat med nami, živo se bomo spominjali Tebe, ki si bil naš in mi Tvoji. Čebelarji Te ne bomo pozabili nikdar, vedno boš med nami kot vsak drug iz naše srede, čeprav si se za večno poslovil od nas.

Da bi Ti bila lahka slovenska zemljica, Ti goreče želi v imenu trboveljske podružnice

Lunder Dušan.

*

Na sliki na desni: G. Hauck kot birmanski boter.

NAŠE PODRUŽNICE

Ljubljanska podružnica bo imela prihodnjo sejo v torek 11. februarja 1941 v običajnem lokalu.

Podružnica v Trbovljah bo tudi letos preskrbela 150 drevesc češenj hrustavk (6 do 7 vrst). Oddajala jih bo po polovični ceni v prvi vrsti članom, pa tudi drugim posestnikom zemlje. Lani smo oddali 166 res prvovrstnih češenj hrustavk in jih kupci niso mogli prehovati. Podružnica se bo potrudila tudi letos, da bo mogla nuditi res le prvovrstno blago. Opozorite na to svoje sosede, ki bi jih lahko posadili. Drevesca je treba kot lani tudi letos plačati vnaprej. Sorto si lahko vsak sam izbere. Naročila sprejema za Trbovlje in okolico Lunder Dušan, za Hrastnik in Dol pa Jenko Metod.

Nadalje bo podružnica naročila skupno za vse člane sladkor, ki ga potrebujejo za pomladansko pitanje. Vsakemu članu pripade 5 kg na panj. Naročeni sladkor je treba plačati brezpogojno vnaprej do 16. februarja 1941. Po tem roku si bo moral vsak sam nabaviti sladkor. Cena je sedaj 9 din za kg. Računajte pa, da se utegne dvigniti cena tudi čebelarskemu sladkorju.

Poravnajte članarino najkasneje do konca febr. t. l., da bomo imeli čiste račune z društvom takoj ob pričetku leta. Članarina je malenkostno zvišana in sicer na 40 din. Dostavite članske izkaznice, da vam bomo

potrdili plačilo članarine. Kdor namerava izstopiti iz podružnice, mora to javiti pisмено najkasneje do 15. februarja 1941.

S čebelarskim pozdravom!

Lunder Dušan, tajnik in blagajnik.

Podružnica v Celju poziva vse člane, ki si nameravajo nabaviti sladkor za pomladansko pitanje, da ga naročijo takoj pri tovarišu Močanu Josipu, v pisarni Nabavljalne zadruge drž. uslužb. v Samostanski ulici. Plačilo vnaprej! Ker so vedno večje težave z nabavo sladkorja, priporočamo nakup dokler je še zaloga.

Odbor.

Podružnica v Velenju je imela občni zbor dne 6. januarja 1941. Predsednik Spegel Franc je ugotovil sklepčnost ter v nagovoru naštel vzroke lanske izredno slabe letine, ki nas je opomnila, da je bolje imeti manj družin, a za te dovolj hrane. Tajnik Pokeržnik Ferdo je v svojem poročilu od meseca do meseca v lanskem letu pokazal, kako je neugodno vreme teplo naše čebelice in njihove gospodarje. Iz blagajniškega poročila so navzočni posneli, da je znašal denarni promet 1214— din, prebitek pa 262— din. Blagajno in poslovne knjige sta pregledala Mlinšek in Lepko in pravilnost overovala s podpisi. Prvi je pokazal praktičen način iztiskanja voska iz voščin. Spegel pa nov način kuhanja voska, kar bo popisal v „Čebelarju“. K podružnici sta pristo-

pila Vertačnik Ivan, nadzornik proge v Velenju in Zabukovnik Ivan, pos. sin v Šaleku. Novi odbor za 1941 tvorijo: Predsednik Spegel Franc, podpredsednik Tajnšek Matevž, tajnik in blagajnik Pokeržnik Ferdo; odborniki pa: Mlinšek Fran, Vertačnik Ivan in Friškovec Miha. V zaključnem govoru je predsednik apeliral na navzočne, naj navzlic slabim letinam ne zapuste svojih ljubljensk in naj tudi ostanejo zvesti društvu. Voščil je vsem srečno in medu polno leto 1941.

Podružnica v Turnišču bo imela občni zbor dne 16. febr. ob 9. uri v „Farnem domu“ v Turnišču.

Novomeška podružnica je imela dne 29. decembra l. l. svoj 33. občni zbor. Kljub slabi čebelarji letini se ga je udeležilo skoro polovica članov, t. j. 20 od 40. Iz poročil se je zvedelo, da je podružnica priredila dvodnevni tečaj na kmet. šoli na Grmu, več predavanj in pa sestanek dolenskih čeb. podružnic. Odbor je tudi pripravil prostor za plemenilno postajo na Gorjancih in bo letos končal započeto delo, tako da bodo čebelarji že lahko v mesecu juniju poslali matice tja na praho. Kako, kdaj in kam bodo zvedeli iz Sl. Č. Zaradi slabe letine smo preskrbeli članom 1600 kg sladkorja za pitanje čebel. Mnogo čeb. družin pa je pomrlo, ne moreda zaradi nemarnosti, pač pa ker so bili čebelarji druge zaposleni. Nekemu čebelarju je šlo v nič 15 družin. G. Lilija je pregledal v okolici Novega mesta in pod Gorjanci vse čebelnjake in dognal, da je največ mešanih družin ravno v bližini Novega mesta. Zaradi mokre letine je bil razvoj čebel slab, rojev skoro nič, a medu še manj ko nič. Cena medu je sedaj v Novem mestu 36 din kg.

Čeb. tabora na Grosupljem se je udeležilo osem čebelarjev. Vsi so bili zadovoljni; želeli je, da bi se to ponavljalo vsako leto. — Tečaja za vzrejo matic v Škofji Loki sta se udeležila dva člana, predsednik in tajnik podružnice.

Blagajna kaže prebitek, ki pa ga bomo porabili za plemenilno postajo, pa še dovolj ne bo. Mislimo, da nam bodo priskočili na pomoč s podpora, pa bodi že ta ali oni.

Pri volitvah je bil izvoljen po večini stari odbor. Na novo je izvoljen le inž. G. Rihard, okraj. kmet. ref. v Novem mestu.

Občni zbor je pristal na zvišano članarino.

Na zbor sta prišla tudi g. Malasek, prof. kmet. šole na Grmu in g. Majzel, predsednik podružnice Šmarjeta.

Tajnik.

Novomeška čeb. podružnica prosi vse one čebelarje, ki bodo imeli vosek za zamenjo za satnice, da se požurijo s kuho voščin in da prinesejo vosek vsaj do marca meseca. Kdor pa ga ima na prodaj, naj ga tudi prinese. Cena je po kakovosti od 40 din do 50 din kg.

Kakor vsako leto, bo tudi letos dvodnevni tečaj na kmet. šoli Grm. Vsi čebelarji, ki se ga

mislijo udeležiti, naj sporoče to podružnici v Novem mestu, obenem pa naj izrazijo željo, kdaj naj bo tečaj. Udeleženci dobe brezplačno prenočišče in tudi hrano. — Pozneje, ko bo že določen dan, bomo udeležence o tem obvestili.

Tajnik.

Podružnica v Cerknici je imela občni zbor dne 15. decembra.

Zbora se je udeležilo 14 članov, kar je prav lepo število za naše čebelarske razmere ter se vidi, da člani niso še povsem obupali zaradi slabih čebelarskih letin.

Po poročilu predsednika in začasnega blagajnika je bilo sklenjeno, da se bo vse dosedanje poslovanje v podružnici likvidiralo ter da naj novi odbor bolj redno in agilno vodi podružnico ter jo spravi iz dosedanjega mrtvila.

Iz poročil je razvidno, da ima podružnica samo din 84/50 gotovine, inventarja ali drugega premoženja pa nima, akoravno že 20 let obstaja.

V novi odbor so bili izvoljeni:

1. Logar Anton, les. trgovec v Cerknici za predsednika;

2. Lavrenčič Alojzij, trgovec v Cerknici za tajnika in blagajnika;

3. za odbornike pa: Žnidaršič Anton, krojaški mojster v Cerknici;

4. Kebe Franc, krojaški mojster v Cerknici;

5. Rok Matija, posest. v Žerovnici;

6. za preglednika računov sta bila izbrana Kebe Franc, posestn. na Dol. Jezeru;

7. Mesojedec Franc, posest. v Cerknici.

Člani so zazimili 235 A. Ž. panjev ter 6 kranjčev, nečlanov je v našem okolišu 5; imajo približno 35 panjev.

Kakor je razvidno iz poročil, je bilo preteklo leto povsod katastrofalno za čebelarstvo, a mislim, da nikjer ni bilo tako slabo kakor pri nas. Drugod imajo vsaj nekaj jesenske paše na ajdi, pri nas tega ni. Ako v našem kraju ne zamedi smreka ali hoja, kar se pa zgodi približno vsakih 5 let, moramo našim čebelam priskočiti sleherni jesen na pomoč.

Kako so naši člani prizadeti, se vidi iz tega, da so morali jeseni dobiti 1050 kg sladkorja, a še to ne bo dovolj do pomladi, posebno ako bo pozna in slaba pomlad, kar je že nekaj let sem običajno.

Ker ni bilo v našem okolišu že več let nikakega predavanja o čebelarstvu, so člani izrazili željo, da naj novi odbor naprosi osrednje društvo v Ljubljani, da nam pošlje predavatelja v drugi polovici maja, da nas bo nekoliko podkopal v teoriji in v praktičnem čebelarstvu, kar posebno želijo mlajši čebelarji.

Med dobrim tovariškim razpoloženjem članstva je predsednik zaključil zbor z zahvalo za tako lepo udeležbo in s pozivom, naj čebelarji ne klonijo glav zaradi slabih letin, ampak naj se še bolj oprimejo svojih ljubljensk, ker bo gotovo prišel čas, da bodo poplačale dolg, ki ga imajo pri čebelarjih.

Tajnik.

D R O B I R

Ur.

Odlikovani čebelarji. G. Fran Košak, velečebelar in posestnik na Grosupljem je bil odlikovan z redom sv. Save IV. st.;

z redom Jugoslovanske krone V. st. sta bila odlikovana gg. Alojzij Peterlin, šolski nadzornik v Kočevju in Fran Ločniškar, šolski nadzornik v Ljubljani, z redom

sv. Save V. st. pa gg. Mirko Dermelj, upravitelj zavoda za gluhanost v Ljubljani in Slapšak Julij, šolski upravitelj v p. v. Šiški. Cestitamo!

Velik nedostatek pri enosatnih plemenilih, kakršne smo uvedli pri naši vzreji matic, je, če so šipe preveč na tesno vrezane. Mem robovi šipe in robovi utora, v katerega denemo šipo, mora biti vsaj toliko prostora, da šipo lahko dvignemo s konico noža. Če je šipa preveč na tesnem, je ne moremo dvigniti, posebno ko so jo čebele že nekoliko prilepile. S silo pa ne kaže delati, ker se šipa ob nožu rada okruši, ali pa poči.

Robovi šip so zelo ostri in nevarni za prste, zato jih obrusimo s steklitim papirjem. Pri plemenilih moramo delati včasih prav naglo, zato nas ne smejo pri tem ovirati tehnični nedostatki.

Umirajoča pasišča. Kar nas je starih čebelarjev, se še dobro spominjamo na nekatera izvrstna pasišča, ki so bila včasih preplavljena s tujimi čebelami, danes pa nihče več tja ne vozi, ker ni paše. Tako je bilo še pred 50 leti Ljubljansko polje znamenito ajdovo pasišče, kamor so jeseni navlekli od vseh strani na tisoče panjev. Samo pri uranju na Posavju je bilo včasih do 1500 kranjčev. Pasišča za Savo do Dolskega so zasedli Gorenjci, na Ljubljansko polje so pa vozili zlasti čebelarji z Notranjske. Čebele so dovažali s take daljave — iz Vipave, iz Žirovskih hribov, iz okolice Idrije in iz Cerkljske doline — da pota ni bilo mogoče opraviti v eni noči in so morali voz s čebelami ob zori zapeljati na kak travnik, čebele odmašiti, zvečer jih zopet zamašiti in z nočjo pot nadaljevati.

Na teh pasiščih ni več tujih čebel in še domače prav redkokdaj naberejo zimsko zalogo, čeprav sejejo še mnogo ajde, ki pa ne medli in ne medli. Pa nikar ne misliti, da sejejo sedaj samo sivo ajdo, ki slabo medli, ne, še vedno močno prevladuje črna ajda, kakor v starih časih.

Kaj je vzrok umirajoči paši, nihče ne more povedati. Ugibamo to in ono, ne zadenemo pa pravega. Taka usoda čaka še marsikatero pasišče.

Da so tudi drugod slični pojavi, je najboljši dokaz stalno nazadovanje paše po vseh vresiščih v Nemčiji, zlasti po znamenitih vresiščih na Lüneburškem, kjer je doma samoniklo čebelarstvo in posebna čebela vresaria (apis Lehzeni Buttell — R.). Včasih so tam pridelali velikanske množine medu od jesenskega resja. Čebelarjev in

čebel je bilo nič koliko, že več desetletij pa opazujejo stalno pojanje paše, obenem pa tudi propadanje čebelarstev in nazadovanje števila panjev, ki ga ni mogoče zvišati z nobenim sredstvom. Paša propada, umira in ni ga sredstva, ki bi moglo to zavreti, kaj še ustaviti. Vzroki? Kdo ve zanje! Spremenjeno podnebje, kultiviranje vresišč?

Novo sredstvo za zdravljenje pršičavosti. V zapadnem delu Evrope je bolezen pršičavost čebel zelo razširjena. Ugotovljena pa je bila tudi v bivši Avstriji, tik jugoslovanske meje. Pri nas je doslej še ni, ne vemo pa, ali ne bomo kakega dne tudi mi imeli opravka s to strahovito nadlogo, ki je uničila ponekod cele pokrajine, da ni ostal pri življenju niti en panj.

Doslej so zdravili to bolezen s tako imenovanim Frowovim sredstvom, ki se je sicer dobro obneslo, pri uporabi pa so se pokazale tudi nekatere slabe posledice (smrt mnogo tisoč panjev, hud rop, umiranje zalege). Uporabljati ga je mogoče le v pozni jeseni, ko čebele več ne lete in ni več zalege v panju. Sedaj je študijski svetnik R. Jordan, vodja čebelarskega zavoda v Tješinu, začel pršičavost zdraviti z novim sredstvom, ki ga je krstil za *acar m o r s*. Sredstvo je napravljeno iz natrijevega bisulfita in ima baje sledeče prednosti: majhno vznemirjanje čebel, ne škoduje čebelarjem, zalegi, medu in obnožini, komaj občutna sprememba vonja panja, preprečenje ropa. Po Jordanovi lastni izjavi pa postanejo čebele v prvih dneh zdravljenja srborite. Zdraviti jih je mogoče spomladi od cvetenja ive do konca aprila, jeseni pa od konca septembra do začetka novembra. Tudi zdravljenje v drugem času ne škoduje, ne more ga pa priporočati.

Novo sredstvo preizkušajo sedaj razni čebelarski znanstveni zavodi. Uspehe bomo priobčili, čim nam bodo na razpolago.

Neotektin za zdravljenje nosematoze. Že l. 1939. smo v SC (str. 146) opozorili na neotektin kot novo sredstvo za zdravljenje nosematoze. Sedaj poroča v nemških čeb. časopisih znani čebelarski znanstvenik dr. Goetze, da se je to sredstvo prav dobro obneslo in da so mnogi čebelarji z njim svoje čebele popolnoma ozdravili. Dr. Goetze pravi: „Žalostno bi bilo, če bi proti nosematozi ne mogli ničesar storiti. Letna škoda, ki jo povzroča, je tako velikanska, da pomeni uspeh že to, če jo zmanjšamo. To nam je, hvala Bogu, zanesljivo mogoče. Eno zatiralno sredstvo je redna obnova satja, ki ga smemo uporabljati v

obratu največ tri leta, še bolje pa samo dve, drugo sredstvo pa je kislinška terapija. Ta ni nič drugega kakor narčna uporaba neotektinske brizgalka v poletju in dodajanje neotektina zimski klaji, v drugih dobah pa dražilni klaji. Neotektinska brizgalka spada odslej ravno tako v vsak čebelnjak, kakor kadilnik ali pipa, in steklenica za odmero neotektina po kapljicah mora vedno stati poleg vreče sladkorja“.

„Čeprav so strokovni krogi odklanjali ta načela, se je njih pravilnost v zadnjih petih letih čimdalje bolj potrdila. Neotektin ni drugega kakor mešanica organskih kislin, rastlinskih snovi in medu, mešanica v posebno ugodnem, popolnoma preizkušenem razmerju. To sredstvo nadomešča hkrati mravljinčno kislino, ki jo je Dunajčan Schiller spoznal kot zelo pogubno za nosečo in tudi rastlinske izvlečke (čaj za čebele), ki ga priporoča Sklenar. Vrh tega vsebuje tudi očetno kislino, ki učinkuje na čebele posebno pomirjevalno, obenem pa tudi poživljuje. Veliko zaslugo za čebelarstvo si je pridobil izumitelj Schröder v Mayenu s tem, da je dal v promet ta preparat in s tem prihranil posamezniku skrb za pravilno sestavo zdravila. Kdor hoče, lahko tudi sam poizkuša sestaviti mešanico iz Sklenarjevega rastlinskega čaja, mravljinčne kisline in očetne kisline, dvomljivo pa je, ali bo pravo zadel in ali bo s tem kaj prihranil. Bolje je kupiti že napravljeni preparat, ki ga izumitelj dobavlja v vedno enaki in preizkušeni sestavi. Mnogo več skrbi povzroča v sedanjem času preskrba primernih razpršilnikov in steklenic za odmero tekočino po kapljicah. Razpršilniki morajo biti pritrjeni na posode iz stekla ali iz umetne smole (ne iz kovine) in jih je treba po uporabi popotiti pod vodo, ker ne smejo stati na suhem; potem se dalj časa ohranijo. Za štetje kapljic je treba uporabljati znane lekarniške stekleničice s steklenim zamaškom.

Recept za uporabo je zelo enostaven:

1. Za razprševanje daj na 1 liter vode 1—2 navadni žlici neotektina. Pri pregledovanju naprši nalahno s to mešanico vse sate in čebele vseh panjev.

2. V klajo daj na liter že napravljene sladkorne raztopine 15—20 kapljic neotektina; čim bolj gosta je raztopina, tem manj kapljic je treba dodati. Dražilni klaji (sladkorni raztopini 1 : 2) dodaj 1—15 kapljic. Ne uporabljaj kovinskih pitalnikov, ki sredstvu škodujejo, ampak samo steklene (kozarce!).

Če skrbiš še za obnovo satja na vsake dve leti (lahko rečeno! Ur.) morajo tvoje družine popolnoma ozdraviti.“

Toliko dr. Goetze! Kot dopolnilo k njegovim izvajanjem naj navedem še recept za napravo Sklenarjevega čaja za čebele.

Mešanico bele garmana (achillea millefolium), pelina (artemisa absinthii), kamelice (matricaria chamomilla), melise (melisa officinalis), drobne mete (mentha pulegium) in pomaračnih lupin, vsakega 1 deko (10 gramov) polij z vrelo vodo in pusti nekoliko časa v pokriti posodi stati, lahko pa tudi čez noč. Rastline lahko uporabljaš suhe ali pa zele. Čaj ne sme vreti, sicer izgubi na učinku. Kolikor ga dobimo od navedene mešanice, zadošča za 24 l sladkorne raztopine (15 kg sladkorja in 15 l vode da 24 l klaje).

Sklenar je sloviti vzrejevalec matic in uporablja ta čaj že mnogo let z vidnim uspehom. Klajo s čajem je treba pokladati prav toplo. Posebno dobro, Sklenar pravi „čudežno“, se obnese pri vzreji matic. Pripiše mu tudi veliko zdravilno moč pri nosematozi, griži in posebno učinkovitost pri dražilnem pitanju.

*

Ta sestavek bo gotovo zanimal tega ali onega čebelarja, ki se bori z nosematozo. Objavili smo ga tudi zaradi tega, da smo točno poučeni o vsem, kar je v zvezi z zatiranjem te bolezni. Dr. Goetze je taka čebelarska kapaciteta, da ne moremo njegovih opozoril in zagotovil prezreti zaradi tega, ker so drugi strokovnjaki drugačnega mnenja. Kdo ima prav, se bo kmalu pokazalo.

Prav bi bilo, da bi naša podjetna DČ naročila nekoliko steklenic neotektina z razpršilniki in menzurami za kapljice vred. Tudi nekoliko Sklenarjevega čaja naj bi imela na zalogi, da bi naši čebelarji lahko ta sredstva preizkusili, potem pa poročali o doseženih uspehih. Zato se v prvi vrsti gre!

O važnosti obnožine za pomladanski razvoj panjev smo v SČ že neštetokrat razpravljali in vabili čebelarje, naj kaj store, da bodo imele njihove čebele dovolj „kruhka“ spomladi na razpolago. Poudarjali smo, da panji začnejo zalegati šele tedaj, kadar je dovolj obnožine na razpolago. S samim medom čebele ne morejo rediti zalege. Panji, ki imajo obnožino še iz prejšnjega leta, začnejo dosti prej zalegati.

Prav zanimive tozadevne rezultate je objavil ruski čebelar Krasnopejev v časo-

pisu „Pčelovodstvo“ (9. št./1959). Dognal je tole:

Panji z obnožino so začeli zalegati med 1. in 20. februarjem, panji brez obnožine v tem času še niso imeli zalege. V zakloniščih so začeli zalegati panji z obnožino med 10. in 20. marcem, panji brez obnožine pa tudi v tem času še niso imeli zalege.

1.

Poizkus brez obnožine.

Št. panja	Pri pregledu dne				
	10. 4. 1955	20. 4. 1955			
	Število mrtvic	Število zasede-nih ulic	Število zasede-nih ulic	Število zaleže-nih satov	Število zaleže-nih celic
107	50	6	5	1	800
12	150	5,5	5	1	600
34	70	6	4,5	1	550
3	55	6	5	—	—
19	180	5,5	5	—	—
4	99	6	5	—	—
75	77	6	5,5	—	—
15	69	6	5	—	—
51	56	6	5	—	—
79	47	6	5,5	1	500
Skupaj	953	59	50,5	4	2.450
Povprečno na panj	95,3	5,9	5,0	0,4	245

2.

Poizkus z obnožino.

Št. panja	Pri pregledu dne				
	10. 4. 1955	20. 4. 1955			
	Število mrtvic	Število zasede-nih ulic	Število zasede-nih ulic	Število zaleže-nih satov	Število zaleže-nih celic
59	300	6	9	5	16.200
149	250	6	8	5	22.100
118	277	6	8	5	20.200
176	220	6	7,5	5	19.400
111	297	6	7	4	19.200
6	400	6	7,5	4	18.100
16	324	6	7,5	4	18.000
168	180	6	7	3	17.500
187	179	5,5	6,5	3	17.300
134	154	6	7	3	16.800
Skupaj	2.581	59,5	75	41	184.800
Povprečno na panj	258	5,9	7,5	4,1	18.480

Vodja društvene čebelarne: Adolf Arko, Ljubljana, Strelška ul. 20. — Vodja zavarovanja proti kužnim boleznim: Anton Stefancioza, Donačka gora, p. Rogatec. — Vodja plemenilne postaje v Kamniški Bistrici: Janko Malešič, Mekinje pri Kamniku. — Vodja čebelarskih opazovalnic: Julij Mayer, Dob pri Domžalah. — Urednik Slov. Čeb.: Avguštin Bukovec, Ljubljana, Gruberjevo nabrežje h. št. 14.

Slovenski čebelar izhaja mesečno. Ureja in za uredništvo odgovarja Avgust Bukovec. Izdaja in zalaga Slovensko čebelarsko društvo v Ljubljani. Rokopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo Slovenskega čebelarja v Ljubljani, Gruberjevo nabrežje 14. Uprava in društvena pisarna: Ljubljana, Tyrševa cesta 21, telefon 35-45, številka ček. računa 11.066.

Članarina (naročnina) znaša letno 40 din, za inozemstvo pa 50 din.

Tiska J. Blasnika nasl., Univerzitetna tiskarna, litografija in kartonaža d. d. v Ljubljani. Odgovoren L. Mikuš.

3.

Skupina družin za poizkus brez obnožine.

Št. panja	Število zgraje-nih satov	Pridelek medu v kg		Število rojev	Za zimo 1955/56 puščena zaloga medu v kg	
		v pomladi	v poletju		v starcih	v roju
3	2	—	9	—	16	—
19	1	—	8	—	16	—
34	3	—	12	—	16	—
12	5	—	13	—	16	—
4	1	—	7,5	—	16	—
75	2	—	10	—	16	—
107	4	—	14,5	—	16	—
15	1	—	7,5	—	16	—
51	3	—	3,3	2,5	16	14
79	1	—	10	—	16	—
Skupaj	23	—	94,8	2,5	160	14
Povpr. na panj	2,3	—	9,48	—	—	—

4.

Skupina družin za poizkus z obnožino.

Št. panja	Število zgraje-nih satov	Pridelek medu v kg		Število rojev	Za zimo 1955/56 puščena zaloga medu v kg	
		v pomladi	v poletju		v starcih	v roju
16	6	6	26	1,4	16	12
6	8	5	28	1,3	16	10
59	10	11	40	1,3	16	11
187	5	8	16	1,4	16	12
168	7	7	18	1,4	16	13
134	4	6	12	1,5	16	14
149	11	10	56	1,4	16	12,5
111	9	4	34	1,4	16	12
176	11	13	45	1,3	16	11
118	7	9	50	1,5	16	15
Skupaj	78	79	325	13,9	160	122,5
Povpr. na panj	7,8	7,9	32,5	—	—	—

Družina št. 154 je dne 15. junija 1955. prelegla. Povprečni donos tega čebelnjaka na panj je znašal:

Točenega medu 13 kg

Voska 0,6 kg

Čebel (od rojev) 0,5 kg

Vesti iz podružnic

Podružnica Ormož-Velika Nedelja. Ne meče se za obupno vreme in druge nadloge in zavedajo se svoje dolžnosti smo jo ubrali po rani službi božji dne 5. jan. t. l. pod krov gostoljubne domačije našega dobrega tovariša Frančka (tako mu pravimo vsi!), kjer smo imeli občni zbor. Predsednik nas je pozdravil in nas napotil z lučko trdnega zaupanja bolj-šim časom nasproti. Prebili smo leto hudih katastrof, prebiti bomo morali še dokaj žrtev, a navzlic tem bomo z vztrajnostjo dosegli zaželjeni cilj.

Nato je predsednik v svojem in tajnikovem poročilu omenil le važnejše dogodke iz podružničnega življenja in dela. Z novim letom sta se iz podružnične skupnosti izključila dva člana sama, 1 član je naznanil svoj izstop. Po društvenih pravilih so vsi člani enakopravni, če izvršujejo redno svoje dolžnosti. Zamudniki povzročajo samo delo in stroške. V opravljenem zapisniku je zabeleženih 42 poslovnih števil. Vršila se je samo 1 odhorovala seja, pri kateri smo usreli „Zveze“ v zadevi izboljšanja čebelnice naše. Vrečena so se nam in našim čebelarjem le redkokdaj znanila. V jeseni so pričali prazni panji, da je šel ves naš up po vodi. Obžalovali smo žalostno usodo naših čebelic.

Medenih zalog nikjer, pač pa polno praznih zepov in neodložljivih plačil. Kdor je mogel, si je pomagal v sili z združevanjem panjev in s pitanjem čebel s sladkorjem. Naša podružnica je posredovala pri dobavi sladkorja 27 članom, ki so prejeli skupno 945 kg rožasto nadahnjene pitance v petih pošiljkah po ceni 7 in 9 dinarjev za 1 kg. Sladkor je prihajal z zamudami in je prispel deloma tudi prepozno. Zeleli smo, naj bi si sladkor za pitanje čebel naročili člani pravočasno. Kredita za sladkor, ki nam ga je ponudil v svoji dobri volji odbor S. C. D. za člane brez denarja, se naša podružnica ni poslužila. — Radi citamo čebelarjeve knjižice in liste ter poslušamo čebelarjeve strokovnjake. Zato se je udeležilo lepo število čebelarjev predavanja, ki je bilo dne 26. maja pri čebelnjaku g. Kuessove. Naš priljubljeni predavatelj gosp. župnik H. Peterneš je tudi tokrat dosegel s svojo vzpodbudno, poučno in domačo besedo pri poslušalcih popolno priznanje in zahvalo. Pri slavnostni prireditvi, ki je bila istotam predpoldno, sta bila odlikovana s častno diplomo dva naša zaslužna člana. Naš večletni dobrotnik, okr. kmetijski odbor v Ptuj, nas je tudi v minulem letu podprl s 400.— din. Vsa čast in hvala njemu in našemu g. županu! Kr. banska uprava drav, banovine ni ugodila naši prošnji za podelitev primerne podpore. Za novo leto pa smo našli v „Slov. čebelarju“ dobrohotno poučilo, kako naj priskrbe podružnice na ta ali oni način sladkor čebelarjem, ki nimajo denarja.

Naš društveni gospodar je dobro skrbel, da se ni zmanjšala imovina v blagajni niti za prelučkan „krajcar“. To stanje sta potrdila dva nepodkupljiva pregledovalca računov. Natančno poročilo o letnem občnem zboru S. C. D. v Ljubljani je naprtil naš delegat dragemu tovarišu „Slov. čebelarju“. Naša odposlanca na občnem zboru „Zveze“, ki se je vršil v Ptuj, sta na kratko povedala, da bi se ta zbor lahko izvršil v hitrejšem tempu. — Lepo so se postavili naši tovariši čebelarji, da so z nadpolovično večino takoj priglasili svoj pristop k podružnici

in plačali celoletno članarino. Prepričani pa smo, da bodo tem vzglednim članom še sledili drugi, da se bo naša družinica lahko ponašala s prirasikom.

Občni zbor je določil v vzklikom, naj vodi tudi letos podružnične posle dosednji odbor. — Pri zadnji postaji dnevnega reda smo se pomudili precej časa. Ugibali in predlagali smo, kako se naj naše delo v podružnici časa in razmeram primerno prilagodi in poveča. Nismo tudi pozabili na našo praktično in duhovno izobrazbo v naprednem čebelarstvu... in, in... in na zmerno povišanje cen nekaterim našim „tehničnim izdelkom“, seveda v skladu z naraščajočo „splošno dragotino“.

Ra-dl.

Podružnica v Vodicaх je imela občni zbor dne 27. decembra 1940.

Članov je imela podružnica lani 13. V odbor so bili soglasno izvoljeni: Cene Kranjec, profesor, za predsednika, Valentin Trampuš, posestnik, za podpredsednika, Franc Zihel, posestnik, za tajnika in blagajnika, Andrej Rosulnik, organist, Jernej Kadivar, posestnik in Jože Verbič, posestnik, za odbornike; Jože Verbič, pos. in Ignacij Podgoršek, pos. za pregledovalce računov ter za delegate: Miha Podgoršek, kol. mojster in Peter Sodnik, posestnik.

Računi so bili v redu in od pregledovalcev računov odobreni. Lani je imela podružnica 17675 din stroškov in 90 din dohodkov, torej 8675 din primanjkljaja, to pa radi nakupa štirih strokovnih knjig. Navzlic temu pa ima podružnica še vedno 510 din 10 p. naloženih v vodiški hranilnici.

Vsi člani so zazimili 156 A. 2 panjev, 9 kranjcev, 20 eksportovcev in 8 drugih panjev. V okolihu podružnice je še pet nečlanjenih čebelarjev s približno 20 različnimi panji.

Na občnem zboru se je na predlog člana Cene Kranjca tudi sklenilo, naj bi se člani zanimali in proizvedovali za primerna spomladanska pasišča, kjer naj bi podružnica postavila čebelnjak. Nadalje je bilo sklenjeno, naj bi se podružnični člani sestali večkrat v letu pri posameznih čebelnjakih in se tam pogovorili o važnih čebelarjskih zadevah.

Podružnica v Rogaški Slatini je imela občni zbor dne 29. decembra ob dovoljni udeležbi članov. Zbora so se udeležili tudi vsi učenci kmečko-nadaljevalne šole kot hospitanti. Pred prehodom na dnevni red je imel predsednik g. Tomo Kurbus daljše predavanje o letošnji letini in podal praktična navodila, kako pri čebelah rešiti to, kar se še sploh rešiti da. Poročila društvenih funkcionarjev so bila odobrena. Podružnica je spomladi priredila v Ceroven pri g. Čogču celodnevni tečaj s predavanji za župnika Peterneša in g. Kurbusa. Tečaj je bil primerno obiskan. Tudi letos bomo priredili tečaj. Teoretični del predavanja bo v šoli pri Sv. Križu, praktične demonstracije pa v čebelnjaku podružničnega predsednika. Zvišanje članarine se je vzelo brez ugovora na znanje. V odbor so bili izvoljeni: Tomo Kurbus za predsednika, Čonč Leopold za podpredsednika, Verk Miloš za tajnika, Fišer Karl za blagajnika; za odbornike: Napotnik Jožica, Janež Leon in Janžek Franc, za pregledovalca pa: Dr. Janjo Leskovec in Stenuša Albin.

POMLADANSKI DUNAJSKI VELESEJEM WIENER MESSE

9. DO 16. MARCA 1941.

V znaku kmetijstva in gozdarstva evropskega jugovzhoda

Kmetijstvo (vsi kmetijski stroji) — vrtnarstvo — sadjarstvo — vinogradništvo — ribolov in ribogojstvo — Čebelarstvo — kemična industrija — mlekarstvo — kletarstvo

Na področju tehničnega velesejma
AVTOMOBILSKA IN MOTOCIKLISTIČNA RAZSTAVA

Prijave najpozneje do 10. februarja

Vsa obvestila in navodila dajejo:

J. Kulhanek, častni zastopnik za Dravsko banovino in banovino Hrvatsko, Zagreb, ulica Kraljice Marije 24, tel. 51-85.

H. Pfannenstill, gen. zastopnik za vso Jugoslavijo, Beograd, Bosanska 29, tel. 50-881.

Popusti na vseh železnicah.

Dunajski pomladanski velesejem 1941 v znaku poljedelstva in gozdarstva evropskega jugovzhoda

Sodelovanje celokupne nemške avtomobilske industrije kakor tudi industrije naknadnih delov in pribora za motorna vozila.

Dunajski Pomladanski Velesejem 1941, ki se vrši od 9. do 16. marca, je v skladu z občin razvojem nemške zunanje trgovinske politike ter je predvsem prilagojen investicijskim potrebam jugovzhodno-evropskega poljedelstva, gozdarstva in mlekarstva.

Po zaključku agrarne pogodbe z Ogrsko, trgovske pogodbe z Bolgarijo, pogodbe za pomoč pri povzdigi gospodarstva zaradi izvedbe desetletnega načrta z Romunijo in po zaključku trgovinskih pogodb z Jugoslavijo in Turško, imajo jugovzhodne države možnost večjih nakupov nemških proizvodnih sredstev. Najboljši pregled cele ponudbe nemške industrije bo priskrbel v tem letu Dunajski Pomladni Velesejem 1941, ki ga bodo obiskovalci z jugovzhoda vsekakor v velikem obsegu porabili za nakup. Razen industriji, ki delajo direktno za kmetijstvo in razen nemške industrije kmetijskih strojev, ki je zavzela na Dunajskem Tehničnem Velesejmu velik prostor, bodo zastopane tudi vse pomožne in postranske kmetijske industrije z bogato izbero svojih izdelkov. Tako bodo znamenite nemške kemične tovarne pod naslovom „Kemija v kmetijstvu“ razstavile tiste izdelke, ki dvigajo kmetijsko produkcijo. Sem spada razen novih gozčil tudi področje zaščite rastlinstva, sredstva za konzerviranje in farmacevtski izdelki. Organizacija nemškega kmetijstva, Državna stanica za prehrano (Reichsnährstand), ki

službeno sodeluje na pripravi in izvedbi tega Velesejma, bo pokazala najnovejše rezultate na področju kmetijstva na posebnih poučnih razstavah.

Panoe tega velikega nemškega velesejma za inozemstvo se poveča s tem, da bo na njem sodelovala celokupna avtomobilska industrija Reicha in Protektorata kakor tudi posebno važna nemška industrija naknadnih delov in pribora za motorna vozila. Dunajski Pomladanski Velesejem 1941 pravi inozemstvu edino priliko, da dobi pregled o sedanjem stanju te važne produkcijske panoge v Nemčiji. Razen tega bo zastopana tudi nemška industrija lahkih kovin kot važna predindustrija za avtomobilsko industrijo.

Razstava vzorcev kot ponudba industrije konsumnih izdelkov bo imela spet dunajsko noto, izven in iznad tega bo dala pa tudi pregled nemškega ustvarjanja na področju mode, umetnega okusa in industrije okusa. Tekstilna skupina, ki je posebno važna tudi za jugovhod, je zelo proširjena.

V zvezi z rastočim pomenom Dunajskega Velesejma je spet dozidanih nekaj novih stavb in proširjen je nepokriti prostor, tako da znaša skupna neto razstavna površina Dunajskega Velesejma zdaj 56.000 m² proti 45.000 m² na Jesenskem Velesejmu.